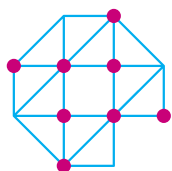

Experts over evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT

Een inventarisatie van de huidige praktijk van evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT in Nederlandse hogeronderwijsinstellingen

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

 evidence-informed

Experts over evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT

Een inventarisatie van de huidige praktijk van evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT in Nederlandse hogeronderwijsinstellingen

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT -
Zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

Willemijn de Jong, MSc. (Hanzehogeschool Groningen)
Charlotte Meijer, MSc. (Vrije Universiteit Amsterdam)
drs. Bea Edlinger (Radboud Universiteit Nijmegen)
dr. Fleur Prinsen (Hogeschool Rotterdam)
drs. Haje Jukema (Hanzehogeschool Groningen)
Jornt de Vries, MSc. (Hanzehogeschool Groningen)

Op deze uitgave is een Creative Commons Naamvermelding 4.0-licentie van toepassing. Maak bij gebruik van dit werk vermelding van de volgende referentie: de Jong, W., Meijer, Ch., Edlinger, B., Prinsen, F., Jukema H., de Vries, J. (2021). Experts over evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT. Utrecht: Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT.

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	9
Methode	13
Resultaten	17
Conclusie	39
Discussie	43
Aanbevelingen	45
Literatuurlijst	47
Bijlagen	51
Bijlage 1. Interviewleidraad	51
Bijlage 2. Codeboek	53
Bijlage 3. Overzicht categorieën, subcategorieën en codes	77
Bijlage 4. Beslisregels	85

Samenvatting

Aanleiding en onderzoeksvraag

Onderwijsinnovaties worden nog veelal op basis van onderbuikgevoel ingevoerd in plaats van op basis van onderzoek (Bakker, 2021). Dat is jammer, omdat een onderwijsinnovatie die evidence-informed is opgezet doelmatiger is en bijdraagt aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Bovendien hoeven studenten in zo'n geval niet onderworpen te worden aan experimenten die weinig kans van slagen hebben (Pellegrini & Vivonet, 2021; Galan Groep, 2021). Evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie is momenteel in Nederland niet vanzelfsprekend: onderzoek van Galan Groep (2021) laat zien dat in iedere onderwijssector de randvoorwaarden om evidence-informed te werken een knelpunt vormen.

De zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT (hierna: EIOI) van het landelijke Versnellingsplan streeft ernaar samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van EIOI te bevorderen en te vergemakkelijken. Nederlandse hogeronderwijsinstellingen verkeren in verschillende fasen van adoptie van evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie met ICT. Bovendien verschillen instellingen als het gaat om cultuur, organisatie en aanpak (Forgie, Yonge & Luth, 2018). Er is in Nederland nog geen onderzoek gedaan naar de manier waarop hogeronderwijsinstellingen evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie. Met deze inventarisatie wil de zone ook meer inzicht krijgen in welke vorm van duurzame samenwerking aansluit bij behoeften van instellingen: een van de ambities van de zone. In dit rapport staat de volgende vraag centraal: "Welke factoren zijn van invloed op het evidence-informed onderwijsinnovatieproces binnen hogeronderwijsinstellingen?" De onderzoeksvraag is onderverdeeld in vier deelvragen, gericht op visie, middelen en voorwaarden, proces en tot slot samenwerking en kennisuitwisseling.

Methode

De onderzoeksvraag is beantwoord aan de hand van kwalitatieve data op basis van semi-gestructureerde interviews. In totaal namen negen respondenten deel aan de interviews, afkomstig van zes hogeronderwijsinstellingen: de Hogeschool Rotterdam, de Radboud Universiteit (inclusief het Radboudumc), de Hanzehogeschool Groningen, de Hogeschool Utrecht, de Open Universiteit en de Vrije Universiteit. Op de data is een kwalitatieve inhoudsanalyse toegepast, waarbij gewerkt is volgens de *constant comparison* methode.

Resultaten en conclusie

Visie. Bij drie van de zes instellingen is EIOI opgenomen in de visie van de instelling, bij twee is dit momenteel in ontwikkeling en bij de laatste is hiervan nog geen sprake. Daar waar een visie op EIOI aanwezig is, ervaren de betrokkenen deze als overzichtelijk en richtinggevend. Bij deze instellingen is EIOI bovendien al meer ingebed.

Middelen en voorwaarden. Bij alle instellingen is budget voor EIOI aanwezig, maar dit blijkt onvoldoende te zijn. Het budget voor docenten om met EIOI te werken is ontoereikend; dat geldt ook voor de opschaling en doorontwikkeling van onderwijsinnovaties. Binnen alle instellingen is ondersteuning aanwezig om bij EIOI te helpen, maar ook dit is niet altijd voldoende. Goed onderwijskundig leiderschap is een voorwaarde om EIOI te vergroten. Dit kan zowel top-down als bottom-up met docenten die als rolmodel fungeren; beide vormen van onderwijskundig leiderschap zijn aanwezig binnen de instellingen. Daarnaast moet er een onderwijsonderzoekscultuur heersen binnen de instelling en dient er een goede kennisinfrastructuur aanwezig te zijn.

Proces. Instellingen verschillen in de manier waarop EIOI wordt aangepakt. De meest voorkomende manier is het raadplegen van wetenschappelijk onderzoek. Ook wordt het eigen onderwijs in de meeste instellingen onderzocht aan de hand van (uitgebreidere) evaluaties. Factoren die van invloed zijn op het succes van onderwijsinnovaties worden (te) weinig onderzocht. Docenten worden wisselend betrokken als onderzoeker bij onderzoek naar hun onderwijs. Er wordt nog (te) weinig gebruikt gemaakt van gevalideerde methoden en instrumenten bij onderwijsonderzoek.

Samenwerking en kennisuitwisseling. De helft van de instellingen geeft aan goed samen te werken met andere partijen zoals de ICT-afdeling. Het werkt voor hen bevorderlijk als er verbindende personen werkzaam zijn. De kennisinfrastructuur binnen alle instellingen laat nog te wensen over: het is moeilijk iedereen te bereiken en een centrale plek voor kennisuitwisseling te vinden. Sommige instellingen werken samen aan EIOI-projecten. Alle instellingen zijn aangesloten bij externe samenwerkingsverbanden, maar wederom in verschillende mate. Men heeft wel behoefte aan externe samenwerking, maar alleen onder bepaalde voorwaarden: er moet gewerkt worden vanuit gedeelde problemen en vraagstukken, er moet financiering voor zijn en alle deelnemers moeten in gelijke mate betrokken zijn.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten afkomstig uit de interviews zijn vier aanbevelingen geformuleerd over evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie met ICT.

1. *Stel een formele visie op EIOI op die instellingsbreed wordt uitgedragen*

Met een visie laat de instelling zien wat zij belangrijk vindt, wat de doelen zijn, wat prioriteit heeft en wat de instelling van het personeel verwacht. Neem evidence-informed onderwijsinnovatie hierin op, zodat iedereen binnen de instelling weet dat hier waarde aan gehecht wordt en dat hier tijd en middelen aan besteed mogen worden. Omschrijf in deze visie duidelijk wat de instelling verstaat onder evidence-informed onderwijs. Maak duidelijk dat de instelling ernaar streeft dat alle onderwijspraktijken evidence-informed zijn, en waarom.

2. *Laat leidinggevendenden EIOI prioriteren en tijd en middelen vrijstellen voor de realisatie hiervan*

Leidinggevendenden hebben veel invloed op het functioneren van hun docenten. Als de leidinggevende het belang van EIOI uitdraagt, inspireert dit de docenten. Hanteer als leidinggevende een hoge standaard, waardeer EIOI en draag bij aan een positieve houding op het gebied van EIOI. Hierdoor worden docenten meer betrokken bij EIOI en zullen ze dit eerder doorvoeren in hun eigen onderwijspraktijk. Uiteraard is aanmoediging alleen niet voldoende. Geef docenten ook de tijd en middelen om daadwerkelijk een verandering te kunnen doorvoeren in hun onderwijspraktijken. Stel deze tijd en middelen dan ook beschikbaar.

3. *Investeer in een goede samenwerking, zowel intern als extern, om EIOI zo soepel en effectief mogelijk door te voeren*

Als docenten hebben besloten aan EIOI te willen werken, dienen ze te weten hoe ze dit kunnen doorvoeren in hun eigen onderwijspraktijk. Het is niet efficiënt om docenten dit allemaal voor zichzelf te laten uitzoeken. Maak gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden en expertise aanwezig binnen de instelling. Creëer randvoorwaarden die ervoor zorgen dat docenten zich echt op het onderwijs en de innovaties daarin kunnen concentreren. Ook externe kennisuitwisseling en samenwerking dragen hieraan bij. Vanuit verschillende onderwijsinstellingen en organisaties zijn *good practices* en experts aan te wijzen. Breng deze mensen en hun kennis en ervaringen bijeen, zodat men van elkaar kan leren en niet iedereen opnieuw het wiel hoeft uit te vinden.

4. Erken en waardeer het (EIOI) werk van docenten

Verandering naar een onderzoekscultuur vindt niet plaats van de ene op de andere dag. Start met docenten die zich al bezighouden met EIOI, bouw voort op hun enthousiasme door ze de tijd, middelen en hulp te bieden om verdere stappen te zetten. Zet ze in de spotlight als rolmodel en versterk daarmee hun onderwijskundig leiderschap. Hierdoor zullen andere docenten hun werkwijze opmerken en zullen steeds meer docenten geïnspireerd raken om hetzelfde te doen.

Inleiding

“Docenten laten zich in hun dagelijkse onderwijspraktijk te vaak leiden door hun onderbuikgevoel. Onderwijs is een wetenschap, maar omdat onze dagelijkse onderwijspraktijk dat buiten beschouwing laat, doen we van alles en nog wat zonder te weten of het echt werkt.” (Bakker, 2021)

Deze duidelijke, kritische uitspraak is van Jean-Marie Molina, hoofddocent studentsucces bij de Hogeschool Rotterdam (Bakker, 2021). Molina is er dan ook voorstander van dat docenten in het (hoger) onderwijs evidence-informed te werk gaan, om op die manier de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De vraag wat studenten echt helpt, zou volgens Molina en haar collega-onderzoeker altijd centraal moeten staan (Bakker, 2021).

De (wetenschappelijke) aandacht voor evidence-informed onderwijsbeleid en -praktijken is niet nieuw, constateerden Nelson en Campbell (2017). Onder andere Weiss (1979), Hargreaves (1996) en Davies (1999) schreven reeds over het belang van evidence-informed of ‘research-based’ onderwijs. Het achterliggende idee van evidence-informed werken aan onderwijs is dat het de onderwijskwaliteit verbetert en dat docenten doelmatiger kunnen werken, zonder dat studenten hoeven deel te nemen aan experimenten die door giswerk weinig kans van slagen hebben (Pellegrini & Vivanet, 2021; Galan Groep, 2021). Het onderbuikgevoel waarover Molina sprak, is ook andere wetenschappers niet ontgaan. Uit enkele Europese landen verschenen namelijk voorbeelden van onderwijsvernieuwingen die niet vooraf zijn onderzocht op effectiviteit (Pellegrini & Vivanet, 2021). Zo werd in Italië besloten dat er meer ICT in de klaslokalen moest zijn en dat elk klaslokaal over een interactief whiteboard moest beschikken. Ook moest elke docent getraind worden in het gebruik van deze interactieve whiteboards. Deze onderwijsvernieuwing kostte meer dan 93 miljoen euro (Pellegrini & Vivanet, 2021). Na doorvoering werd de effectiviteit van de interactieve whiteboards op grote schaal onderzocht. Daaruit bleek dat na twee jaar gebruik het effect op de leerresultaten en betrokkenheid van de leerlingen nul was (Kyriakou & Higgins, 2016). Als men eerst de onderwijsliteratuur had geraadpleegd, had men al kunnen weten dat uit Brits onderzoek is gebleken dat het effect van de interactieve whiteboards verwaarloosbaar klein is (Higgins et al., 2005). Dit voorbeeld laat op pijnlijke wijze het belang van evidence-informed werken zien, ook wanneer er met ICT gewerkt wordt.

Evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie is echter niet vanzelfsprekend. Huidige onderwijsinnovaties bevatten vaak een ICT-component. Succesvolle innovaties dienen aan een aantal voorwaarden voldoen (Zhao, Pugh, Sheldon & Byers, 2002). Dat geldt dus tevens

voor innovaties met ICT. Deze voorwaarden gaan bijvoorbeeld over de visie en missie van een instelling, de manier waarop een instelling is georganiseerd en de betrokkenheid van docenten bij het innovatieproces (Brand-Gruwel, Bos & Van der Graaf, 2019; Zhao et al., 2002; Hopkins, 2003). Hoewel evidence-informed werken niet zomaar gerealiseerd is binnen instellingen, wil het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) deze werkwijze in het hoger onderwijs toch stimuleren. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de Hoger-onderwijspremie 2021, waarin evidence-informed werken één van de beoordelingscriteria is (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2020). Reeds in 2018 verscheen een eindrapportage over de verkenning van een online platform voor evidence-informed vernieuwing in het hoger onderwijs, uitgevoerd in opdracht van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (Knol & Schoutsen, 2018). Aanleiding voor deze rapportage was een verkenning van de bestaande kennisinfrastructuur voor onderwijsinnovatie in het Nederlandse hoger onderwijs (Kolster, De Boer, Westerheijden & Vossensteyn, 2018). Uit deze verkenning bleek dat bestaande kennis en ervaringen uit onderwijspraktijk en onderwijsonderzoek onvoldoende benut wordt en dat uitwisseling van deze kennis en ervaring gering was. Een platform zou moeten bijdragen aan een betere landelijke kennisinfrastructuur, waardoor evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie bevorderd wordt (Knol & Schoutsen, 2018).

Meer recent is er in opdracht van OCW door Galan Groep een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de kennisinfrastructuur in het Nederlandse onderwijs te versterken (Galan Groep, 2021). Dit moet bijdragen aan evidence-informed werken om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, aldus Galan Groep (2021). De onderzoekers hebben vooral de huidige kennisinfrastructuur in het onderwijs in kaart gebracht, maar trekken daarnaast ook enkele conclusies over de stand van zaken op het gebied van evidence-informed werken. De huidige interne kennisinfrastructuur in het hoger onderwijs wordt momenteel vooral door lectoren, kenniscentra, onderzoekers en docenten ingevuld. Op het gebied van externe kennisinfrastructuur nemen instellingen deel aan landelijke netwerken zoals SURF en het Versnellingsplan, maar ook aan congressen en researchdagen (Galan Groep, 2021). Wat het evidence-informed werken betreft worden docenten gedeeltelijk betrokken bij onderwijsonderzoek. Er is aandacht voor onderwijskundig leiderschap. Daarnaast is een toename van Centres for Teaching and Learning (CTL's)¹ te zien. Wat financiering betreft wordt er naast budget vanuit de instelling ook gebruik gemaakt van beurzen zoals de Comeniusbeurs.

¹ Zie voor een interessant onderzoek naar CTL's in Nederland Meijer (2020).

De onderzoekers constateren een aantal belangrijke knelpunten in het evidence-informed werken. Zo is met name het gebrek aan tijd en middelen een grote belemmering (Galan Groep, 2021). De werkdruk van (voornamelijk) docenten is dermate hoog dat er voor een evidence-informed werkwijze geen tijd is. Een onderzoekscultuur ontbreekt bij veel instellingen, evenals onderzoekscompetenties bij werknemers. Bij universiteiten is die onderzoekscultuur er wel, maar het onderzoek is daar vaak gericht op vakinhoud en niet op onderwijs. Onderwijsvernieuwingen worden bovendien veelal slechts beperkt geëvalueerd. De aanwezige kennis over wat werkt in het onderwijs wordt volgens Galan Groep (2021) te weinig gebundeld en vertaald naar de praktijk, waardoor methodieken en instrumenten achterblijven. De onderzoekers concluderen dat in iedere onderwijssector de randvoorwaarden om evidence-informed te werken een knelpunt vormen. Zij raden dan ook aan om de kennisinfrastructuur sterk te verbeteren, voldoende tijd en middelen beschikbaar te stellen om evidence-informed te kunnen werken en ook bij lerarenopleidingen meer aandacht te besteden aan onderzoek. Daarnaast is versterking van ondersteuning op het gebied van evidence-informed werken wenselijk (Galan Groep, 2021).

Evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie is een van de thema's van het vierjarig Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT. Het Versnellingsplan is een samenwerking van de Vereniging van Universiteiten, Vereniging Hogescholen en SURF. Het Versnellingsplan heeft als missie binnen de eigen instelling en in samenwerking met andere universiteiten en hogescholen substantiële stappen te zetten op het gebied van digitalisering in het hoger onderwijs ('Over Versnellingsplan', z.d.). Het programma is gebaseerd op drie ambities ten aanzien van onderwijsinnovatie met ICT: 1. Aansluiting op de arbeidsmarkt verbeteren, 2. Flexibilisering van het onderwijs en 3. Slimmer en beter leren met technologie. Het Versnellingsplan is opgedeeld in zeven zones waarbinnen 39 universiteiten en hogescholen samenwerken. De zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT (hierna: EIOI) streeft ernaar samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van EIOI te bevorderen en te vergemakkelijken (Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT, z.d.).

Met interviews is in dit rapport de stand van zaken binnen zes hogeronderwijsinstellingen in kaart gebracht op het gebied van (het versnellen van) evidence-informed werken bij onderwijsinnovatie met ICT. Nederlandse hogeronderwijsinstellingen verkeren in verschillende fasen van adoptie van evidence-informed werken bij onderwijsinnovatie met ICT. Bovendien verschillen de instellingen als het gaat om cultuur, organisatie en aanpak (Forgie, Yonge & Luth, 2018). Wat bij de ene instelling succesvol is, werkt bij de andere instelling wellicht anders. Dit wil echter niet zeggen dat elkaars aanpakken, ervaringen, successen en valkuilen niet waardevol zijn om van te leren of om inspiratie op te doen. Er is in Nederland nog geen onderzoek gedaan naar de manier waarop hogeronderwijsinstellingen evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie. Met deze inventarisatie wil de zone

ook meer inzicht krijgen in welke vorm van duurzame samenwerking op dit gebied aansluit bij behoeften van instellingen: een van de ambities van de zone. Bovendien geeft een inventarisatie inzicht in de *good practices* en knelpunten op het gebied van EIOI. Het delen van deze knelpunten en *good practices* kan voor herkenning en bevordering van EIOI zorgen.

Dit rapport geeft een eerste inzicht in de resultaten van gesprekken met stakeholders van zes hogeronderwijsinstellingen. Na dit rapport zullen nog twee vergelijkbare rapportages volgen naar aanleiding van interviews met stakeholders van andere instellingen voor hoger onderwijs, waarna alle drie in een eindrapportage gepubliceerd worden. In het eindrapport zal gereflecteerd worden op de resultaten uit alle gesprekken samen. Daarnaast wordt een uitgebreid theoretisch kader in het eindrapport opgenomen. In de tussenrapportages ligt de focus op de informatie afkomstig uit de interviews.

In dit rapport staat de volgende vraag centraal: “Welke factoren zijn van invloed op het evidence-informed onderwijsinnovatieproces binnen hogeronderwijsinstellingen?”

Deelvragen hierbij zijn:

1. In hoeverre en op welke wijze speelt visie een rol in het EIOI-proces binnen de instellingen?
2. Welke middelen en voorwaarden zijn er binnen instellingen om het EIOI-proces te faciliteren?
3. Op welke wijze geven instellingen vorm aan het EIOI-proces?
4. In hoeverre en op welke wijze wordt er kennis uitgewisseld en wordt er samengewerkt op het gebied van EIOI, zowel intern als extern?

De vier deelvragen sluiten aan op de vier categorieën uit de interviewleidraad. De vier categorieën zijn op hun beurt voortgekomen uit werksessies met stakeholders uit de hogeronderwijsinstellingen (Prinsen, 2020), met zoneleden (zone EIOI) en uit literatuuronderzoek. Het methodehoofdstuk geeft de onderzoeksprocedure weer en maakt duidelijk hoe de kwalitatieve inhoudsanalyse van de interviews verricht is. De resultaten laten per deelvraag de belangrijkste uitkomsten van de analyse zien. Het resultatenhoofdstuk is vrij omvangrijk. De resultaten kunnen echter naar gelang interesse of behoefte gelezen worden. Na de resultaten volgen de conclusie en discussie.

Methode

Steekproef en procedure

De onderzoeksvraag is beantwoord aan de hand van kwalitatieve data, gegenereerd uit semigestructureerde interviews. In totaal namen negen respondenten deel aan de interviews, afkomstig van zes hogeronderwijsinstellingen: de Hogeschool Rotterdam, de Radboud Universiteit inclusief het Radboudumc, de Hanzehogeschool Groningen, de Hogeschool Utrecht, de Open Universiteit en de Vrije Universiteit. De respondenten zijn geworven door leden van de zone te vragen naar sleutelpersonen op het gebied van EIOI binnen hun instelling. Deze personen zijn vervolgens via e-mail benaderd. De respondenten zijn werkzaam als projectleider, adviseur of beleidsmedewerker op het gebied van onderwijsinnovatie met ICT of bekleeden een vergelijkbare functie. In één geval is er met een decaan gesproken. De meeste respondenten zijn betrokken bij een organisatieonderdeel dat ondersteuning en/of advies biedt op het gebied van (evidence-informed) onderwijsinnovatie. De interviews zijn online afgenomen via Microsoft Teams in december 2020 en januari 2021. Alle respondenten gaven toestemming voor audio-opname van het interview, om dit te kunnen transcriberen. De interviews duurden gemiddeld zeventig minuten, met uitzondering van het interview met de VU dat beperkter was en circa 25 minuten duurde. In Tabel 1 is een overzicht van de respondenten te vinden, met daarbij de gehanteerde afkorting per instelling.

De leidraad voor de interviews is opgesteld door zoneleden en is gebaseerd op zowel input uit de praktijk als uit de theorie (Forgie et al., 2018; Gibbs, 2013; Sorcinelli, 2002). De input uit de praktijk is verzameld op een werkconferentie van de zone met stakeholders in de zomer van 2019 (Prinsen, 2020), tijdens sessies op de SURF Onderwijsdagen en tijdens een 24-uurs sessie van het Versnellingsplan. De geraadpleegde theorie besloeg onderzoek naar Centres for Teaching and Learning (CTL's) en voor de totstandkoming van de leidraad hebben we ons hierbij gericht op docent- en onderwijsontwikkeling en -innovatie. Tijdens een bijeenkomst van de zone is de leidraad inhoudelijk becommentarieerd en verbeterd.

De leidraad bestaat uit vier categorieën. Per categorie zijn vier of vijf vragen geformuleerd, al naar gelang het aantal thema's dan wel aandachtspunten dat naar voren kwam uit de consultaties en de literatuurstudie. De vragen zijn geformuleerd als vraag naar de stand van zaken, naar werkwijzen of voorbeelden. In een aantal gevallen hebben ze de vorm van een stelling waarvan gevraagd werd of deze wel of niet geldt voor de betrokken instelling. De vragen dienden als houvast tijdens het semigestructureerde interview om ervoor te zorgen dat de relevante onderwerpen aan bod kwamen. Vaak gaf de respondent al antwoord op een vraag verderop in de leidraad, omdat het paste in de lijn van het gesprek.

Tijdens de interviews heeft de onderzoeker doorgevraagd naar aanleiding van de antwoorden van de respondent. De leidraad is dus nieuw ontwikkeld en geen getest instrument. Omdat het onderzoek verkennend van aard is, is dit geen probleem. Hoewel het Versnellingsplan focust op ICT, is de nadruk tijdens de interviews gelegd op evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie. In de praktijk blijkt onderwijsinnovatie namelijk vaak een ICT-component te bevatten. Vandaar dat ICT in de leidraad dan ook veelal tussen haakjes staat. De ICT-component is tijdens de interviews bevestigd.

Bij kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om de validiteit en betrouwbaarheid te bewaken; bij kwalitatief onderzoek noemen onderzoekers zoals Auerbach en Silverstein (2003) de termen transparantie (transparency), overdraagbaarheid (communicability) en samenhang (coherence). De transparantie en overdraagbaarheid zijn in dit rapport gewaarborgd door het analyseproces nauwkeurig te beschrijven (zie analyseparagraaf). Bovendien is tijdens het codeerproces een codeboek bijgehouden (Bijlage 2). Om transparant te zijn over de uitkomsten is een compleet overzicht van de subcategorieën en codes opgenomen in Bijlage 3 (zie de analyseparagraaf voor toelichting hierop). In de resultatensectie zijn citaten uit de interviews toegevoegd om de navolgbaarheid van het onderzoek te versterken (Elo & Kyngäs, 2008). De samenhang van het rapport is gewaarborgd doordat de in de inleiding aangehaalde theorie past bij de onderzoeksvraag en de analyse.

Tabel 1 Overzicht respondenten

Respondent (nummer)	Instelling	Afkorting instelling
Respondent 1	Hogeschool Rotterdam	HR
Respondent 2, 3 en 4	Radboud Universiteit	RU
Respondent 5	Radboudumc	RUMC
Respondent 6	Hanzehogeschool Groningen	HG
Respondent 7	Hogeschool Utrecht	HU
Respondent 8	Open Universiteit	OU
Respondent 9	Vrije Universiteit	VU

Analyse

De data zijn geanalyseerd met behulp van een kwalitatieve inhoudsanalyse. Deze analyse is zeer geschikt voor onderzoek waarbij door interpretatie de betekenis van data gezocht dient te worden en is toepasbaar op verschillende typen kwalitatieve data (Schreier, 2012; Wester, 2006). Na het anonimiseren en letterlijk transcriberen van de zes interviews zijn de transcripten gecategoriseerd en gecodeerd. Volgens Pleijter (2006) zijn zowel het categoriseren als het coderen van data gangbare procedures bij kwalitatieve inhoudsanalyses. Het codeerproces was hybride van aard, omdat het deductieve en inductieve stappen bevatte. Het opstellen van enkele codes vanuit de interviewleidraad was deductief, het coderen vanuit de ruwe data inductief. Deze combinatie komt vaker voor bij kwalitatieve inhoudsanalyses (Saldaña, 2013; Fereday & Muir-Cochrane, 2006; Graneheim et al., 2017). Tijdens het coderen en analyseren van de data is gebruik gemaakt van ATLAS.ti (versie 8). Om het codeerproces inzichtelijk en overzichtelijk te houden, is er gewerkt volgens de Constant Comparative Method (Boeije, 2002; Flick, 2009). Nadat aan de hand van de interviewleidraad categorieën waren opgesteld, is er open gecodeerd. Tijdens dit codeerproces zijn passende codes toegewezen aan de vooraf opgestelde categorieën (Boeije, 2002; Flick, 2009). De onderzoeker heeft beslisregels opgesteld om transparantie in het codeerproces te waarborgen. In bijlage 4 is een overzicht van deze beslisregels te vinden, waarbij per categorie aangegeven is wanneer uitspraken hierin vallen.

Alle transcripten zijn op deze open wijze gecodeerd tot er geen nieuwe codes meer gevonden werden. Vervolgens zijn de codes axiaal gecodeerd, waarbij de gevonden codes per categorie met elkaar vergeleken zijn. Op basis van overeenkomsten tussen codes zijn er subcategorieën ontwikkeld (Saldaña, 2013; Flick, 2009). Tot slot is op basis van het overzicht van subcategorieën en codes uit Bijlage 3 een codeboom gemaakt (zie Figuur 1). Aan de hand van de subcategorieën en codes zijn vergelijkingen gemaakt om in de resultatensectie per deelvraag tot een antwoord te komen.

Figuur 1 Codeboom 'Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT in het hoger onderwijs'

Resultaten

Dit hoofdstuk geeft de belangrijkste resultaten voor deelvraag 1 tot en met 4 weer. Bij iedere deelvraag is grotendeels de volgorde van de gevonden subcategorieën gehanteerd. Wanneer een subcategorie minder relevant was voor de deelvraag, zijn de bijbehorende resultaten niet nader uitgewerkt.

Deelvraag 1: In hoeverre en op welke wijze speelt visie een rol in het EIOI-proces binnen de instellingen?

Visie op (E)IOI

Respondenten van de HG, HU en OU gaven aan dat hun instelling een specifieke visie heeft op evidence-informed onderwijsinnovatie (EIOI). Deze visie is vastgelegd in respectievelijk het strategisch plan, het officiële visiedocument en het missiestatement. Bij de overige drie instellingen is er (nog) geen sprake van een formele visie op (E)IOI.

Respondent 6 (HG) liet weten dat onderwijsinnovatie met ICT al vanaf 2015 een prominente plaats heeft gekregen in het strategisch plan van de HG. Het daaruit voortvloeiende programma, waarin onderwijsinnovatie met ICT centraal stond, kreeg de naam Verbinden en Vernieuwen in Onderwijs. Ook het onderzoek naar de onderwijsinnovaties met ICT en daarmee naar het eigen onderwijs vormde een belangrijk onderdeel van dit plan. Bij dit onderzoek waren onderwijsadviseurs en docenten betrokken. Dergelijk onderzoek werd geprioriteerd en gefaciliteerd. Nu het strategisch plan bijna afloopt, zet de HG volgens respondent 6 (HG) de komende jaren de ingeslagen richting voort. De basis hiervoor wordt gevormd door de kwaliteitsafspraken, waarin vastgelegd staat dat elke *school* (academie, instituut) tijd krijgt om structureel onderzoek te doen naar het eigen onderwijs, en het recent opgerichte Centrum voor Talent en Leren.

Ook binnen de HU kent het evidence-informed onderwijsinnovatieproces al een langere geschiedenis. Respondent 7 gaf aan dat een van de vijf pijlers in de onderwijsvisie van de instelling specifiek gericht is op evidence-informed onderwijs(innovatie). Deze pijler richt zich op 'state of the art' onderwijs, aldus respondent 7 (HU):

Dat betekent dat het evidence-informed en evidence-based moet zijn, dus dat er onder andere samengewerkt moet worden met de lectoraten in het onderwijs en dat [we] de nieuwste inzichten op het gebied van onderwijsinnovatie ook

betrekken in het onderwijs. Niet alleen op het onderwijs, maar ook op de inhoud van de opleidingen zelf. Daar zit dus een dubbele slag in.

Binnen de pijlers van de HU-visie zijn dimensies geformuleerd in plaats van criteria. Respondent 7 (HU) zei daarover:

Het zijn dimensies geworden, voor onderwijsinnovatie, om opleidingen ook de ruimte te geven om te onderzoeken en zelf vorm te geven aan die leidraad, aan die visie. Om daarmee dat onderwijs vorm te geven.

De HU-visie is volgens respondent 7 (HU) sinds een jaar of zes leidend voor al het onderwijs en voor onderwijsinnovaties binnen de instelling. Sinds die tijd zijn alle opleidingen van de HU bezig geweest met het herontwerpen van het eigen onderwijs onder het programma Onderwijsinnovatie. Dit programma wordt sinds ongeveer een jaar voortgezet in de vorm van het Teaching and Learning Network (TLN), samen met het Expertisecentrum docent HBO (EdH).

De OU heeft eveneens een specifieke visie op EIOI geformuleerd. De OU onderscheidt zich van de overige instellingen doordat zij alleen online en flexibel onderwijs aanbiedt. Respondent 8 (OU) benoemt in het kader van de visie op EIOI de zogeheten innovatiedoelstelling die prominent is verankerd in beleid. Resultaten uit onderzoek naar (vernieuwingen in) het eigen onderwijs worden ook gedeeld: de OU heeft met de innovatiedoelstelling de taak het hoger onderwijs te vernieuwen en kennisdeling is daar onderdeel van. Respondent 8 zei over deze innovatieve taakstelling:

En daar moeten wij dus ook voor zorgen; wij moeten als instelling zelf vernieuwen, dit onderzoeken en vervolgens weer dissemineren.

De OU verspreidt de onderzoeksresultaten en kennis op verschillende manieren (zie categorie 4). Respondent 8 gaf aan dat de innovatiedoelstelling verweven zit in het DNA van de instelling en haar medewerkers. Op de vraag hoe die verwevenheid is terug te zien in de praktijk, gaf hij als voorbeeld de vele projecten en onderzoeksinstituten waarbij onderwijs-technologisch onderzoek centraal staat. Net als voor de HG geldt ook voor de OU dat (het financieren van) onderwijsinnovatie en het onderzoek daarnaar mede is vastgelegd in de kwaliteitsafspraken.

Bij het RUMC is er geen formele visie op EIOI, maar wordt het belang dat het RUMC hecht aan onderwijsonderzoek duidelijk door de aanwezigheid van een onderzoeksgroep en een hoogleraar op dit gebied, aldus respondent 5. Ook staat in de missie van het RUMC persoonsgericht en innovatief leren en werken in de zorg benoemd, waaruit blijkt dat het RUMC het element onderwijsinnovatie van belang acht. De respondenten 2 (RU) en 4 (RU) gaven aan dat de onderwijskundige visie op (E)IOI van de RU nog summier is beschreven. Wel heeft RU in het nieuwste strategisch plan aangegeven dat zij recente inzichten uit onderwijsonderzoek in het eigen onderwijs wil verwerken. Het recent opgerichte Teaching en Learning Centre dient dit te faciliteren (zie categorie 2). Respondenten 2, 3 en 4 van de RU gaven aan behoefte te hebben aan een wat sterker uitgesproken visie op (E)IOI. Respondent 4 (RU) zei daarover:

Ik denk dat er wel behoefte is aan wat meer visie. We merken bijvoorbeeld op het gebied van learning analytics, dat we een visie missen om er gebruik van te kunnen gaan maken. Impliciet is er misschien wel een visie, maar deze is nog niet expliciet aanwezig. Dat houdt innovatie wel een beetje tegen soms. En aan de andere kant geeft het ook weer ruimte, omdat sommige dingen dus nog openliggen.

Op de vraag of medewerkers ook aangeven dat ze meer behoefte hebben aan visie op EIOI, antwoordde respondent 2 (RU):

Qua visie wordt het denk ik van onderaf al lang gevraagd, maar nee. Daar zit [op moment van spreken] niet veel beweging in. Mensen maken gebruik van de ruimte die er is zeg maar.

Bij de HR en de VU wordt momenteel een (formele) instellingsbrede visie op (E)IOI ontwikkeld. Bij de HR gebeurt dit in samenspraak met onder andere onderzoekers, adviseurs en de Werkplaats Onderwijsleertechnologie. Ook lokaal, bij de instituten, wordt een visie ontwikkeld. Respondent 1 (HR) vertelde over ontwikkelingen rondom een hogeschoolbrede visie op EIOI:

Dat overleg van twee weken geleden, daar stond bijvoorbeeld centraal dat we een heleboel dingen aan het doen zijn maar dat de [hogeschoolbrede] visie op

² Inmiddels is een project gestart om een nieuwe onderwijsvisie voor de RU te ontwikkelen.

EIOI waarmee we dat doen ontbreekt. Dus dat we daar eigenlijk gewoon de komende tijd hard mee aan de slag moeten. En tegelijkertijd ook al die dingen die in de praktijk al gebeuren ook moeten blijven stimuleren.

Respondent 1 (HR) gaf daarnaast nog aan dat de HR de huidige regelgeving en organisatie om experimenten met onderwijsvernieuwing te ondersteunen nog verder moet ontwikkelen:

Want wat ik nu merk is dat we bijvoorbeeld als het gaat over experimenteren, onderwijsontwikkeling... tot nu toe is dat heel erg iets geweest wat altijd bij de docent is neergelegd. Maar men heeft eigenlijk tot nu toe te weinig gezien dat dan dus een hele organisatie daarin mee moet.

Bij de VU is het proces rondom het ontwikkelen van een visie op (E)IOI (nog) niet verder toegelicht. Wel gaf respondent 9 expliciet aan ICT als middel te zien en niet als doel. Deze visie op ICT werd gedeeld door de respondenten 4 (RU), 5 (RUMC) en 7 (HU). Over het huidige aanbod op het gebied van EdTech zei respondent 9 (VU):

Er is veel te veel en veel maakt helemaal geen sense, en veel leidt ook veel te veel af. Dus als je bezig gaat aan je werk, gewoon vanuit constructive alignment natuurlijk, doelen en activiteiten en kijken naar learning and teaching activities, dat is aligned. Dat is natuurlijk ook wat ik mijn docenten in dat vak bijbreng, en dan ga je kijken van hoe zorg je nou dat online en face-to-face op elkaar wordt afgestemd.

Stelling 1: 'Fouten maken mag bij onderwijsinnovatie'

Zoals vermeld in het hoofdstuk over de methode zijn in de eerste categorie van de leidraad twee vragen in de vorm van stellingen geformuleerd, om te peilen of deze stelling van toepassing was op de instelling. Alle negen respondenten gaven aan dat de stelling 'Fouten maken mag bij onderwijsinnovatie' van toepassing is op hun instelling: er is ruimte om te experimenteren op het gebied van onderwijsinnovatie. Maar niet alle deelnemers vonden het woord 'fouten' gepast. Enerzijds wil men fouten zoveel mogelijk voorkomen door de onderwijsinnovatieprocessen zo goed mogelijk te begeleiden. Anderzijds waren de meeste respondenten van mening dat juist van fouten geleerd wordt en dat daarom de ruimte om te kunnen experimenteren erg van belang is. Zo vertelde respondent 5 (RUMC):

Een innovatie kan ook gewoon niet lukken, in de zin van: je probeert iets uit en het lijkt nergens op. En het gaat helemaal anders dan je denkt of het heeft geen effect of tegengesteld effect. En dat is een belangrijke manier om te leren of iets niet werkt en waarom het dan niet werkt in die context. Dus in die zin is dat een heel belangrijk uitgangspunt.

Ook respondent 1 (HR) en respondent 8 (OU) maakten duidelijk dat zij het maken van fouten als leerzaam zien. Respondent 8 (OU) zei het maken van fouten als noodzakelijk te beschouwen om tot inzicht te kunnen komen. Bij de HR, de RU en het RUMC wordt er met vouchers en proeftuinen gewerkt, wat de ruimte om te experimenteren vergroot.

Stelling 2: 'Geen ICT-onderwijsinnovatie zonder onderzoek'

De respondenten reageerden wisselend op de stelling 'Geen ICT-onderwijsinnovatie zonder onderzoek'. Meerdere respondenten wezen op de wijze waarop de term 'onderzoek' wordt ingevuld. Zo gaf respondent 5 (RUMC) aan dat er niet bij iedere innovatie wetenschappelijk onderzoek met voor- en nametingen gedaan wordt, maar dat er wel veelvuldig gebruik gemaakt wordt van participatief actieonderzoek.

Respondent 6 (HG) en 8 (OU) waren beide van mening dat de stelling wel van toepassing is op hun instelling. Respondent 6 (HG) gaf hierbij eveneens aan dat het van belang is te definiëren wat er dan onder 'onderzoek' verstaan wordt. Deze respondent stelde dat binnen de instelling in ieder geval altijd sprake is van het evalueren van innovaties en dat daarbij ook gekeken wordt of de innovatie breder toepasbaar is binnen de instelling. Respondent 8 (OU) gaf aan dat onderwijsinnovatieprojecten niet alleen voortbouwen op resultaten uit eerder onderzoek, maar dat er daarnaast aan de meeste innovatieprojecten ook onderzoek gekoppeld is. Evaluatieonderzoek wordt volgens respondent 8 (OU) standaard gedaan, om te peilen of een bepaalde innovatie wel of niet werkt. Daaraan voegde respondent 8 (OU) toe:

Je kunt die evaluatie vaak aanscherpen door extra flankerend onderzoek te doen om zo meer informatie te krijgen over de (gepercipieerde) effectiviteit, efficiëntie en aantrekkelijkheid van een innovatie.

Respondenten van de HU en de HR gaven aan dat de stelling grotendeels van toepassing is op hun instelling. Zo wordt onderzoek naar innovaties altijd nagestreefd binnen de HR bij de Werkplaats Onderwijsleertechnologie (WOLT), die ondersteuning biedt aan docenten die hun onderwijs willen innoveren met gebruik van technologie. Omdat er echter (nog)

geen zicht is op alle innovaties binnen de instelling, kan er geen uitspraak gedaan worden over de gehele instelling. Respondent 7 (HU) liet weten dat de afdeling die over de aanschaf van IT-tools gaat, geen structureel onderzoek doet naar in te zetten of aan te schaffen tools. Wel wordt er structureel onderzoek gedaan naar onderwijsinnovaties binnen de HU, waarbij ook de gebruikte applicaties meegenomen worden. De focus bij dergelijk onderzoek ligt echter op het grote geheel, aldus respondent 7 (HU).

Respondenten van de RU en de VU lieten weten dat de betreffende stelling niet van toepassing is op hun instelling. Respondent 4 (RU) vertelde hier wel graag verandering in te zien:

 Ik heb de indruk dat we nog wel stappen kunnen maken in het evalueren en onderbouwen. Heel veel innovaties zijn natuurlijk gebaseerd op goede voorbeelden uit de praktijk, dingen die je al hebt gezien die goed lijken te werken. Je zou het practice-informed innoveren kunnen noemen. Maar echt onderbouwen met literatuur en gedegen evaluaties gebeurt niet veel, ik denk dat we dat nog wel meer willen doen.

Deelvraag 2: Welke middelen en voorwaarden zijn er binnen instellingen aanwezig om het EIOI-proces te faciliteren?

Budget

Iedere instelling heeft een budget voor onderwijsinnovatie. Bij de meeste instellingen worden de faciliteiten voor onderwijsinnovatie (zie volgende paragraaf) gefinancierd vanuit een centraal budget. Het EIOI-proces wordt gefaciliteerd met vouchers, zoals bij de HR en de RU/RUMC, of met andere vormen van ondersteuning (vanuit projecten, programma's, expertisecentra). Verder hebben de meeste instellingen een professionaliseringsbudget dat vanuit opleidingen of faculteiten ingezet wordt bij onderwijsinnovaties en onderzoek daarnaar. De HR beschikt daarnaast ook nog over een innovatiefonds vanuit de afdeling Faciliteiten en IT, dat vooral is gericht is op de aanschaf van IT-middelen. De beschikbare budgetten in de instellingen zijn niet altijd specifiek gericht op onderzoek naar onderwijsinnovatie. Maar bij de meeste instellingen zijn er lectoraten (hbo) of onderzoeksinstituten (wo) die onderzoek naar het eigen onderwijs doen. Deze lectoraten of onderzoeksinstituten worden (gedeeltelijk) gefinancierd vanuit de instelling. Budget van buiten de instellingen is meestal afkomstig vanuit beurzen, zoals de Comeniusbeurs.

Faciliteiten en ondersteuning

De zes instellingen hebben alle faciliteiten waarbinnen ondersteuning bij (evidence-informed) onderwijsinnovatie geboden wordt. De HR heeft een Werkplaats Onderwijsleertechnologie (WOLT), die ondersteuning biedt aan docenten die hun onderwijs willen innoveren met gebruik van technologie. WOLT is in het voorjaar van 2018 opgericht en werkt met vouchers. Docenten kunnen hier een aanvraag doen met een formulier, waarna een gesprek volgt en de aanvraag wordt geaccepteerd of afgewezen. Zowel de aanvrager als de adviseurs vanuit WOLT reflecteren op dit voorstel. Respondent 1 (HR) zei over de oprichting van WOLT: "Het was wel duidelijk dat vanaf begin af aan werd voorzien in een behoefte." Op de vraag hoe er voor die tijd aandacht gegeven werd aan het (EI) innovatieproces, antwoordde respondent 1 (HR):

 Ja, dat was volledig afhankelijk van hoe goed een bepaalde onderwijsmanager in staat was om zijn team daarvoor vrij te maken of te inspireren of ruimte te geven enzovoort. en dat wisselde zelfs binnen instituten per opleiding. En dat is voor een deel nog steeds zo, hoor, maar ja, het feit dat wij er nu zijn maakt het net iets makkelijker om toch iets te doen.

De RU kent zowel Teaching Information Points (TIPs) als een Teaching and Learning Centre (TLC). Iedere faculteit van de RU heeft een TIP. TIPs bieden ondersteuning op het gebied van onderwijsontwikkeling en de inzet van ICT in het onderwijs. Het TLC is begin 2020 opgericht en heeft tot doel de kwaliteit van het onderwijs te versterken door middel van onderzoek en innovatie. Het TLC werkt sinds kort, evenals de HR, met vouchers. Binnen het RUMC is er de Radboud Health Academy (RHA), waarbinnen onderzoekers en onderwijskundigen zich bezighouden met de inzet van ICT in het onderwijs. Innovaties die de RHA ontwikkelt, sluiten aan bij de missie van het RUMC: persoonsgericht innovatief leren en werken in de zorg. ICT wordt daarbij altijd ingezet als middel en niet als doel, aldus respondent 5 (RUMC).

De HU beschikt over een Teaching and Learning Network (TLN). Zoals beschreven bij de resultaten van deelvraag 1 is het TLN voortgekomen uit het programma Onderwijsinnovatie. TLN is een structurele netwerkorganisatie binnen de HU die onderwijsinnovaties ondersteunt en faciliteert, aldus respondent 7 (HU). Binnen het TLN zijn er vijf expertisegebieden: toetsing, ontwerp, onderwijs uitvoeren, onderzoek en onderwijskundig leiderschap. Vragen die binnenkomen worden allereerst binnen TLN besproken, waarna een gesprek met de betreffende opleiding wordt aangegaan:

En dan wordt daar altijd gezocht naar de vraag achter de vraag. Wat is er echt aan de hand, en waar hebben jullie behoefte aan. En vervolgens wordt er een traject afgesproken, en gedeeltelijk is dat gratis zeg maar en op het moment dat er bepaalde dingen gevraagd worden kan daar een financiering aan hangen.

De HG heeft een Centrum voor Talent en Leren (TEL). Over de voornaamste taken van het Centrum TEL zei respondent 6 (HG) het volgende:

Om het onderwijs van honours te faciliteren en ontwikkelen, om daar onderzoek naar te doen. En docenttrainingen te faciliteren. En ondertussen bieden we dus ook een platform aan alle docenten die bezig zijn met het onderzoek naar hun eigen onderwijs.

Bij de OU is er het Expertisecentrum Onderwijs (ECO). Het ECO biedt ondersteuning en/of begeleiding bij het onderwijs en onderwijsinnovaties binnen de instelling: "Het ECO is het aanspreekpunt voor onderwijsvernieuwing en verbetering intern", aldus respondent 8 (OU). Daarnaast is het ECO verantwoordelijk voor kwaliteitszorg, zoals de onderwijs-evaluaties. Respondent 8 gaf aan dat meer fundamenteel onderzoek naar het eigen onderwijs wordt verricht door onderzoekers van de faculteit Onderwijswetenschappen.

De VU heeft een Onderwijswerkplaats, een expertgroep Doceren en Leren en de LEARN! Academy. De Onderwijswerkplaats biedt onder andere ondersteuning aan docenten in het gebruik van het leermanagementsysteem (LMS). Deze ondersteuning wordt onder andere verleend door studentassistenten. Naast de drie genoemde faciliteiten is er een cursus binnen de universitaire lerarenopleiding (ULO) waarbij de studenten hun eigen vak op evidence-informed wijze gaan herontwerpen op basis van de kennis en principes die in de cursus worden aangereikt.

De respondenten gaven desgevraagd aan dat zij het expertiseniveau van de faciliteiten van een goed niveau vonden. Respondent 6 (HG) zei hierover:

Ja, ik heb niet een heel goed referentiekader hoe anderen het doen, maar ik heb natuurlijk vanuit mijn vorige functie wel ook in landelijke overleggen gezeten en dan denk ik dat we het best wel goed voor elkaar hebben hier op expertise en de tijd die mensen hebben, en de mate waarin we kennis met elkaar delen daarover. En tools ontwikkelen en standaardiseren en daar filmpjes over maken en handleidingen en hulptrouwen. En de mate waarin we ook samenwerken over de verschillende disciplines heen.

Respondent 1 (HR) antwoordde op de vraag over het expertiseniveau van de ondersteuning het volgende:

De verschillende mensen die betrokken zijn bij de werkplaats hebben wel allemaal hun eigen expertises. Dus er is iemand die heeft meer verstand van toetsen, digitaal toetsen, formatief, programmatisch. Er is iemand die heeft meer verstand van goede kennisclips maken, er is iemand die heeft meer verstand van werken in teams of van onderwijs ontwerpen. En zo proberen we ook een beetje te kijken wat past, dus of de ene begeleider nou bij een bepaald project past of dat ze moeten samen werken.

Ook respondent 8 (OU) liet weten het expertiseniveau goed te vinden. Waar nodig wordt expertise van buitenaf gehaald, aldus respondent 8. Aan enkele respondenten is daarnaast gevraagd naar de vindbaarheid van de faciliteiten en ondersteuning. Respondenten van de HR, RU, HG en OU gaven aan dat de faciliteiten door mensen vanuit alle delen van de instelling gevonden wordt. Wel merkten respondenten van de HR en de RU op dat het gebruik dat men van de faciliteiten maakt per faculteit of instituut kan verschillen.

Naast de bovengenoemde faciliteiten die vooral zijn gericht op onderwijsinnovatie, zijn er binnen de meeste instellingen lectoraten, kenniscentra of onderzoeksinstituten die betrokken zijn bij het EIOI-proces. Bij de hogescholen zijn dit voornamelijk lectoraten en kenniscentra, bij de universiteiten onderzoeksinstituten of onderzoeksgroepen. De HR zet daarnaast ook ICTO-coaches (ICT en Onderwijscoaches) in. De HU heeft vergelijkbare mensen in dienst, e-adviseurs geheten. Deze personen vormen een schakel tussen onderwijs en ICT. Zij bieden ondersteuning en geven advies bij het vormgeven van onderwijs met inzet van ICT-middelen.

Onderwijskundig leiderschap

Alle respondenten gaven aan onderwijskundig leiderschap op het gebied van EIOI terug te zien in hun instelling. Dit onderwijskundig leiderschap varieerde van meer hiërarchisch leiderschap vanuit bijvoorbeeld het College van Bestuur (HG, OU) of een lector (HR, HU) tot bottom-up georiënteerd leiderschap van docenten die hun kennis en ervaring over onderwijsinnovatie overbrengen aan andere docenten. Deze laatste vorm van onderwijskundig leiderschap was volgens alle respondenten terug te zien in de instellingen. Zo vertelde respondent 1 (HR) dat docenten die een voucherproject bij de WOLT hadden gedaan, vervolgens als rolmodellen fungeerden voor hun collega's. Ook bij de HG leren docenten van elkaar. Respondent 6 (HG) vertelde dat de HG platforms biedt om dergelijk

onderwijskundig leiderschap te versterken. Docenten van verschillende academies kunnen daar van elkaar leren. Respondent 6 (HG) zei daarover: “Dus we hebben... in die zin noemen we het ook *community of learners*, zou je kunnen zeggen. Een platform waar we docenten die dat leiderschap ook ontwikkelen en tonen met elkaar in verband brengen.” Respondent 7 (HU) gaf aan dat binnen de HU de docenten en andere bij het innovatietraject betrokkene professionals ook wel ‘*change agents*’ genoemd worden:

Of neem nu de IVS met gigantische vraag, IVS is Verpleegkunde, daar zijn 700 eerstejaars. Nou, als je daar een innovatiebeweging op gang wil brengen dan heb je met heel veel partijen en belangen en ingewikkeldheden en complexiteit te maken. Dat vraagt om meer dan alleen een projectleider die even iets gaat doen. En dan zie je ook dat je meer dan alleen één iemand hebt maar dan heb je het meer over change agents. Dan heb je het over allerlei mensen in die organisatie die betrokken zijn bij zo'n innovatietraject.

De HU geeft daarnaast specifiek aandacht aan onderwijskundig leiderschap met de expertisegroep Onderwijskundig Leiderschap, die deel uitmaakt van het Teaching en Learning Network. Respondent 6 (HG) en respondent 9 (VU) spraken ook van specifieke ‘train the trainer’-processen, waarbij docenten eveneens een belangrijke leiderschapsrol hebben. Tot slot gaven respondenten van de HR en de RU aan dat onderwijskundig leiderschap ook terug te zien is bij opleidingsdirecteuren. Dit leiderschap is echter sterk persoonsafhankelijk en kan daarmee ook weer weg zijn zodra een bepaalde opleidingsdirecteur vertrekt, zoals respondent 2 (RU) duidelijk maakte:

Wat ik op facultair niveau heb gezien als onderwijsadviseur is dat dat leiderschap vaak gekoppeld is aan de zittende decaan of onderwijsdirecteur. En als die weggaan, dan verandert dat hele gebeuren weer. Maar ik ken wel voorbeelden zoals een onderwijsdirecteur die een digitaal toets systeem invoerde. Dat kan.

Projecten en programma's

Aansluitend op de eerder beschreven faciliteiten en ondersteuning op het gebied van EIOI vertelden enkele respondenten over lopende of afgeronde projecten of programma's die bijdragen of hebben bijgedragen aan het (E)IOI-proces. Zo kende de HG een hogeschoolbreed vierjarig programma ‘Verbinden en Vernieuwen in Onderwijs’, waarin onderwijsinnovatie met ICT en het onderzoek daarnaar een belangrijke plek innamen. Ook docenten en onderwijsadviseurs werden daarbij betrokken, aldus respondent 6 (HG):

Onderzoek doen naar ons eigen onderwijs, daar hebben we ook gezegd van: dat doen we ook met docenten en met onderwijsadviseurs. Dus iedereen die een onderzoek had of wilde opzetten kon zich daarop intekenen en er werd dan ook in geprioriteerd en gefaciliteerd. En dat al dan niet met ICT, ging bijvoorbeeld over open en online leermaterialen. Maar het ging ook over digitaal toetsen. Dus het ging best wel breed over digitalisering, ook over activerend onderwijs en studiesucces.

Respondent 7 (HU) vertelde dat het programma Onderwijsinnovatie erg belangrijk is geweest voor de onderwijsinnovatie binnen de instelling:

Zes jaar geleden is, geloof ik, het programma Onderwijsinnovatie gestart binnen de HU. Dat is een groot programma waar ook veel geld aan verbonden was en waar heel veel organisatie onder zat om opleidingen te helpen om echt een grote innovatieslag te gaan maken. Op dat moment was duidelijk: elke keer doorontwikkelen was niet genoeg, we moeten echt een grote slag gaan maken. Nou, er zijn toen van de ongeveer honderd opleidingen zo'n zestig à zeventig totaal in herontwerp gegaan. En sinds die tijd eigenlijk volgens mij alle opleidingen.

De OU biedt een multidisciplinair programma dat gericht is op onderwijsinnovatie. De RU kent vanaf 2015 het vierjarig programma Onderwijsinnovatie met ICT. In het vervolgprogramma is ook een zone gericht op EIOI ondergebracht. Daarmee maakt de RU de ambitie om (meer) evidence-informed te werken duidelijk, aldus respondent 2 (RU): “Dus het is wel degelijk de bedoeling dat onderwijsinnovatieprojecten evidence-informed werken en dat projecten in het programma dat meer gaan adopteren.” Vanuit dit programma Onderwijsinnovatie met ICT worden proeftuinen aangeboden, waaraan docenten kunnen deelnemen.

Deelvraag 3: Op welke wijze geven instellingen vorm aan het EIOI-proces?

Onderzoek

Uit de interviews bleek dat onderzoek dat gepaard gaat met onderwijsinnovatie in wisselende mate aangepakt wordt. De daadwerkelijke invulling van evidence-informed werken verschilt per instelling: soms betreft het alleen een (al dan niet uitgebreidere) evaluatie. Zo vertelde respondent 1 (HR) dat alle projecten bij WOLT geëvalueerd worden op de vraag of de doelstelling behaald is. Van tevoren wordt dan ook al vastgelegd hoe WOLT deze doelstelling gaat meten. Respondent 1 (HR) gaf aan dat de waarom-vraag daaren-

tegen regelmatig achterblijft, wat ongewenst is. Wel gaf respondent 1 (HR) aan dat men zoveel mogelijk probeert de informatie over waarom een project wel of niet succesvol is te achterhalen en dat deze onderliggende factoren waar mogelijk onderzocht worden. Om dit te realiseren is er onder andere een interviewtechniek ontwikkeld binnen WOLT, in samenwerking met een docent.

Het komt regelmatig voor dat een student onderzoek doet in het kader van een stage of scriptie. Studenten zijn soms ook bij het doen van onderzoeken betrokken in de rol als werkstudent (RU, VU), waarbij zij bijvoorbeeld literatuur aanreiken en evaluaties uitvoeren. Daarnaast doen bij de meeste instellingen ook promovendi, hoogleraren, lectoren en andere (docent)onderzoekers (wetenschappelijk) onderzoek naar het onderwijs. Soms is dit onderzoek flankerend van aard.

Bij iedere instelling wordt bovendien eerder verricht onderzoek geraadpleegd. Respondent 5 (RUMC) stipte tijdens het gesprek het belang hiervan aan: "Als we het hebben over innovaties, dan probeer je wel vooraf te bedenken van: wat zou het mechanisme kunnen zijn waardoor het gaat werken? Anders dan kun je het ook achteraf niet leren te duiden." Respondent 6 (HG) zei over het onderzoek dat binnen de Hanzehogeschool naar het eigen onderwijs en onderwijsinnovaties gedaan wordt:

 Ik heb promotieplekken daarvoor, we hebben postdoc-achtige dingen, we hebben docenten die we faciliteren voor dat onderzoek. Van onze O&O afdeling doen ze onderzoek. Dus zo gek als je het onderzoek kan organiseren doen we dat op dit gebied.

Respondent 8 (OU) vertelde dat het ECO gebruik maakt van resultaten uit onderzoek dat bij de faculteit Onderwijswetenschappen gedaan wordt. Deze resultaten worden vervolgens zoveel mogelijk verwerkt in de vernieuwingen binnen de OU.

Tijdens de gesprekken kwam ook de rol van docenten bij het onderzoek ter sprake. Respondent 6 (HG) vertelde dat deze rol wisselend van aard is. Docenten kunnen zelf onderzoek uitvoeren of juist subject van onderzoek zijn. Ook uit de gesprekken met enkele andere respondenten bleek dat docenten in wisselende mate betrokken zijn bij het onderzoek. Volgens respondent 8 (OU) zijn docenten graag betrokken bij het onderzoek, met name als het gaat om een eigen innovatie: "En de meeste docenten willen daar ook (mede) over publiceren; het zijn universitair docenten, dus dat is logisch." Respondent 1 (HR) merkte op dat docenten erg bereid zijn om hun onderwijs te innoveren, maar dat zij daarbij niet altijd academisch te werk gaan: "Wat een beetje raar is natuurlijk, aangezien

het allemaal academisch opgeleide mensen zijn en op een *University of Applied Sciences* werken. Maar het zijn over het algemeen toch heel vaak toch doeners die aan de slag willen."

De onderzoekers hanteren zowel kwalitatieve als kwantitatieve methoden. Ze maken onder andere gebruik van (student)enquêtes, interviews en observaties. Met name promovendi maken gebruik van gevalideerde instrumenten¹. Respondent 8 (OU) stipte in het belang van triangulatie bij onderzoek aan: data uit interviews, enquêtes en indien mogelijk observaties vormen samen bewijs voor bijvoorbeeld de effectiviteit van een bepaalde werkvorm. Met name de stap daarna, het delen van de resultaten zowel binnen als buiten de eigen instelling, is volgens respondent 8 (OU) belangrijk.

Tot slot bleek uit de gesprekken dat er niet altijd zicht is op wat er aan innovaties gebeurt binnen de instelling en daarmee ook niet op hoe evidence-informed deze innovaties worden aangepakt. Respondenten van de RU merkten op en dat er, met uitzondering van het RUMC, nog vaak onderwijsinnovaties plaatsvinden waarbij weinig evidence-informed te werk gegaan wordt.

Good practices

Tijdens de gesprekken is de respondenten gevraagd naar goede voorbeelden op het gebied van (EI) onderwijsinnovatie. Hoewel de meeste respondenten wel een geslaagd voorbeeld konden noemen, kwam het evidence-informed karakter niet bij elk voorbeeld duidelijk naar voren³. Bij enkele respondenten was dit wel het geval. De meest concrete voorbeelden kwamen van de VU, HU en OU. Respondent 9 (VU) vertelde bijvoorbeeld over een VR-experience voor studenten van de opleiding *Entrepreneurship Education*. De studenten kunnen een VR-bril opzetten en daarmee een virtueel bezoek brengen aan ondernemers op het Marineterrein bij Amsterdam. Vanwege de COVID-19 pandemie staat (het onderzoek naar) dit project momenteel stil, maar het is de bedoeling te onderzoeken wat het gebruik van VR oplevert voor het leerrendement en de *cognitive presence* van de student. Een pre- en posttest voor het onderzoek zijn reeds gevalideerd. Respondent 9 (VU) gaf aan te hopen het onderzoek in 2021 of 2022 voort te kunnen zetten. Naast dit VR-project is er binnen de VU een project gaande dat 'A Broader Mind' heet. Respondent 9 (VU) lichtte dit toe:

Dat is een bachelorbreed programma waarbij studenten vanuit verschillende disciplines samenwerken, vanuit verschillende opleidingen, aan opleidingsoverstijgende thema's.

³ Klik [hier](#) voor concreet uitgewerkte *good practices* op het gebied van EIOI.

Zoals duurzaamheid, armoede, succes, rebellie, de digital world etcetera. En wat mooi is, is dat studenten dan samen aan die thema's werken en de opdrachten daarbinnen, multidisciplinair. En daar doen we zeg maar die vragenlijst voor studentevaluatie, afgeleid van het Col-framework, die zetten we daar een op een bij in. En dat stelt ons in staat om echt iets zinnigs te zeggen over hoe studenten dat blended programma, wat het van origine is en hopelijk snel weer is, A Broader Mind, hoe ze dat ervaren hebben.

De vragenlijst waarover respondent 9 (VU) vertelde, is gevalideerd en geeft volgens respondent 9 'een heel geraffineerd en gedetailleerd beeld' over hoe de studenten het onderwijs beleefd hebben. De vragenlijst bestaat uit 34 items: drie hoofdelementen met tien onderliggende categorieën.

Respondent 7 (HU) gaf aan dat er meerdere goede voorbeelden zijn waarin evidence-informed gewerkt werd aan onderwijsinnovatie. Zo is er een collega die gepromoveerd is op onderwijsinnovatieprocessen. Het model dat hij ontwikkeld heeft tijdens zijn onderzoek (DIMO-model) wordt binnen de HU gebruikt als kapstok voor veel onderwijsinnovaties. Bij de HU wordt ook onderzoek gedaan naar hybride leeromgevingen. Modellen die daaruit voortvloeien, functioneren ook als leidraad bij gesprekken over innovatie en de vormgeving ervan. Tot slot kaartte respondent 7 (HU) ook het thema programmatisch toetsen aan. Daarover zei hij:

Ik weet ook bij SJD [Sociaal Juridische Dienstverlening] daar hebben we het model van Zitter gebruikt, en daarnaast hebben we bijvoorbeeld een aantal toetsexperts die in de lectoraten kennis hebben opgedaan over bijvoorbeeld programmatisch toetsen. Dat is een mooi voorbeeld bij Instituut voor Rechten, daar wordt gezegd: we hebben een toetsdeskundige nodig omdat we programmatisch toetsen verder willen invoeren. Binnen de HU hebben we drie, vier echte superexperts daarop, die daar onderzoek op doen en over publiceren. En dat zijn de mensen die dan ook weer betrokken worden om te kijken van nou hoe geven we dat nou vervolgens vorm.

Een concreet voorbeeld van respondent 8 (OU) heeft betrekking op het grootschalige project over *serious games*. De *serious games* hebben volgens respondent 8 (OU) een lange geschiedenis en zijn in eerste instantie ontwikkeld omdat de meeste studenten van de OU niet op stage gaan vanwege de online aard van het onderwijs. Via *serious games* maakten studenten alsnog kennis met de praktijk en met bepaalde organisaties en de daarbij behorende processen. Inmiddels worden *serious games* in meerdere opleidingen van de OU ingezet. Respondent 8 (OU) vertelde over het evidence-informed werken: "De ontwik-

keling en implementatie van een serious game is altijd omgeven door onderzoek: hoe wordt de game 'gespeeld', wat wordt er geleerd. We willen graag weten hoe we toekomstige games nog aantrekkelijker kunnen maken voor studenten en docenten." Respondent 8 (OU) liet weten dat er zowel in vakbladen als wetenschappelijke tijdschriften gepubliceerd wordt over de *serious games* van de OU. Instellingen delen de *good practices* op het gebied van (E) onderwijsinnovatie vaak via de eigen website. Bij de beantwoording van deelvraag 4 wordt verder ingegaan op het delen van kennis en informatie op het gebied van EIOI.

Knelpunten

Tijdens de interviews is aan de respondenten gevraagd welke knelpunten zij ervaren op het gebied van evidence-informed onderwijsinnovatie. Een belangrijk knelpunt dat genoemd werd door respondenten van vijf instellingen (HG, HR, HU, RU en OU) is tijd. Vooral docenten ervaren een gebrek aan tijd. Respondent 1 (HR) noemde daarbij niet alleen 'daadwerkelijke' tijd, maar ook het gebrek aan tijd zoals docenten dat ervaren:

Vaak kunnen mensen wel letterlijk tijd vinden maar het probleem is vaak de tijd en ruimte in mensen hun hoofd. Hebben ze ook de tijd en ruimte om zich daarop te kunnen focussen en ook daadwerkelijk innovatief aan de slag te gaan. Dus dat is eerder een probleem dan de daadwerkelijke hoeveelheid tijd, maar de door de mensen ervaren tijd.

De meeste respondenten waren van mening dat docenten wel erg gemotiveerd zijn om met onderwijsinnovatie bezig te gaan, maar dat het gebrek aan tijd hen hierin belemmert. Initiatieven zoals vouchers zijn erop gericht onderwijsinnovatie te stimuleren en docenten in dit proces bij te staan. Bij de RU is het werken met vouchers recentelijk gestart en zijn er in de eerste maand reeds tien aanvragen gedaan. Respondent 2 en 3 (RU) vonden dit een positieve ontwikkeling, maar gaven ook een kanttekening:

R3: Aan de andere kant, je bereikt daarmee die tien mensen die bereid zijn geweest om dat in hun overuren te doen, die projectaanvraag daarvoor te schrijven. Dus breed gaat het niet worden zo.
R2: Ja, je blijft in die groep van voorlopers alsmaar. En je wilt die groep daarachter daarin mee gaan trekken. Dat is een grote opgave waar we voor staan.
R3: Die hebben echt geen tijd daarvoor. Ze willen het echt wel hoor.

Tijd werd ook in een andere fase van het innovatieproces als knelpunt ervaren. Respondent 8 (OU) gaf aan dat er niet altijd voldoende tijd en middelen beschikbaar zijn om (vak) artikelen over de innovatie te bestuderen en de resultaten te schrijven.

Een tweede knelpunt dat de meeste respondenten noemen, zijn de middelen. Dit knelpunt belemmert op meerdere manieren het evidence-informed innovatieproces: ofwel er is te weinig budget om een evidence-informed aanpak te hanteren, ofwel er is geen budget om bijvoorbeeld innovaties door te ontwikkelen. Respondent 2 en 3 (RU) constateerden dat de hoeveelheid beschikbare middelen binnen de RU sterk wisselt per opleiding en faculteit. Zij gaven aan dat dit deels van invloed is op de schaal waarop er binnen een faculteit of opleiding aan onderwijsinnovatie gewerkt wordt. Andere knelpunten die de respondenten noemden, waren het gebrek aan systematische werkwijzen voor EIOI, regelgeving of (detaillistisch) beleid, het kunnen meekrijgen van de achterban en het opschalen van onderwijsinnovaties binnen de instelling. Over het opschalen van innovaties zei respondent 8 (OU):

Soms heb je een onderwijsinnovatie en dan is dat met een aantal docenten gerealiseerd. Maar vaak is een onderwijsinnovatie natuurlijk niet alleen bestemd voor een docent. Je wil als instelling dat anderen daar ook van gaan profiteren. Dus die opschaling en ook het meekrijgen van een vakgroep, en nog breder een opleiding en nog breder een faculteit, of... dat is vaak wel een probleem. Vaak blijft de gewenste olievlekwerking uit.

Sommige respondenten vonden de cultuur van de instelling of van faculteiten belemmend voor evidence-informed innovatie. Zo vertelde respondent 3 (RU) over risicomijdend gedrag van de instelling met betrekking tot learning analytics:

Hoe de instelling daarmee omgaat is: houd het eerst allemaal maar af, kijk wie in den lande op z'n smoel valt en dan kijken of wij eraan gaan beginnen.

Daarnaast noemden enkele respondenten (RU, HR) de kennisdeling over evidence-informed werken binnen de eigen instelling als knelpunt; zie hiervoor de beantwoording van deelvraag vier.

Uit de genoemde knelpunten volgt dat meer tijd en meer middelen het EIOI-proces op de instellingen zou kunnen bevorderen. Vooral voor docenten zou meer tijd gewenst zijn, aldus respondent 1 (HR) en respondenten 2 en 3 (RU). Verder gaven respondenten van de

HR en de HG aan graag meer ruimte voor experimenteren te zien. Respondent 6 (HG) liet weten dat er veel werk gaat zitten in de organisatie van experimenteren op het gebied van EIOI. Zaken zoals leeruitkomsten moeten namelijk geruime tijd voor de start van het nieuwe collegejaar vastgelegd worden in de OER, wat experimenteren met onderwijsinnovatie kan belemmeren. Experimenteerruimte beschouwt respondent 6 (HG) als erg belangrijk: "Je moet ergens ruimte hebben om te experimenteren, want als je al die dingetjes vastzet dan voelen mensen dat ze geen kant op kunnen." Respondent 1 (HR) noemde een ander mogelijk verbeterpunt op het gebied van EIOI: de inzet van ICTO-coaches. Respondent 7 (HU) noemde tot slot minder controle van bovenaf als mogelijk verbeterpunt. Volgens hem dient er gefocust te worden op waar het om gaat, namelijk de student en diens leerproces.

Deelvraag 4: In hoeverre en op welke wijze wordt er kennis uitgewisseld en samengewerkt op het gebied van EIOI, zowel intern als extern?

Interne samenwerking en kennisuitwisseling

Enkele respondenten gaven aan dat de samenwerking binnen de instelling op bepaalde punten erg goed ging. Zo vertelden respondenten van de HR, HU en OU dat de samenwerking met de IT-afdeling voorspoedig gaat. Respondent 1 (HR) vertelde hierover: "Faciliteiten en IT. Ja, daar hebben wij nauw contact mee. Eén van de informatiemanagers is de contactpersoon naar de Werkplaats en eigenlijk ook andere mensen, dus de manager van FIT sowieso en nog een informatiemanager." Ook bij de HU is de samenwerking tussen de afdeling Digitale Leeromgeving (DLO) en het Teaching and Learning Network (TLN) goed. Respondent 7 (HU) lichtte toe hoe deze samenwerking tot stand kwam:

De aansluiting tussen die groep en tussen TLN, dus dat netwerk, die is heel sterk zeg maar. Daar is heel veel in geïnvesteerd. Dus dat betekent dat op het moment dat er vanuit DLO vragen waren op meer onderwijskundig gebied dat er dan geschakeld werd en andersom ook. En er waren ook zogenaamde key-users, later hebben we die e-adviseurs genoemd omdat hun takenpakket breder werd. Dat zijn mensen die als specifieke taak hebben om vanuit die dubbele insteek, zowel onderwijskundig als ICT, opleidingen te adviseren en ondersteunen bij het vormgeven van onderwijs maar ook het door vormgeven in hun dagelijkse onderwijspraktijk. Dus in de digitale leeromgeving.

Respondent 7 (HU) gaf daarnaast aan dat er eens in de twee à drie weken een zogeheten vraagtafel plaatsvindt, waarin vragen vanuit het onderwijs niet alleen met TLN, maar ook met vertegenwoordigers van diensten zoals ICT en roostering besproken worden. Een

andere *good practice* is de Microsoft Teamsomgeving die iedere dag door DLO wordt bijgehouden:

Die doen elke dag een update waarin weer staat van jongens dit is de volgende stap waardoor je heel snel op de hoogte bent, bijvoorbeeld als Teams weer een "vervolginnovatietje" krijgt. Wij weten dat dan als een van de eersten omdat ze dat onmiddellijk delen. En daar wordt ook gezegd van OnStage [een online volg- en registratiesysteem] daar kwam weer iets nieuws in, of BigBlueButton [een tool om online en virtuele classrooms te faciliteren] in Canvas [een Leermanagement Systeem] is makkelijker bereikbaar. En daar kunnen mensen ook vragen stellen en daar reageren wij dan vanuit TLN op de meer didactische vragen, van laten we eens afspreken of je kan heel snel antwoord geven. En team DLO reageert vanuit meer ICT-achtige omgevingsvragen. En dat wordt vrij goed bezocht en daar is echt op dagelijks niveau uitwisseling met elkaar. Dus dat vind ik echt wel weer een voorbeeld dat hoe sinds corona de boel dicht is, dat dat platform opeens een ongelooflijke versnelling kreeg maar dus ook de kennisuitwisseling een versnelling kreeg.

Respondent 8 (OU) antwoordde het volgende op de vraag hoe de interne samenwerking op het gebied van EIOI eruit ziet:

Nou, binnen het ECO zitten eigenlijk de mensen die verantwoordelijk zijn voor de DLO of de LMS zeg maar, in ons geval yOUlearn. En de onderwijskundigen of de onderwijsadviseurs die zitten eigenlijk bij elkaar, dus je zit daar al heel dicht op elkaar ten aanzien van het maken van, ja eigenlijk het maken van je onderwijs en daarover adviseren. Je hebt natuurlijk ook nog de ICT'ers die verantwoordelijk zijn voor de infrastructuur en alles daar omheen die je ook nodig hebt. Daar is ook goed contact mee.

Hoewel er dus voorbeelden zijn van goede interne samenwerking op het gebied van (E)IOI, is er ook ruimte voor verbetering. Zo stipte respondent 8 (OU) het belang van goede communicatie aan. Ook respondent 7 (HU) gaf aan dat het belangrijk is om met elkaar in gesprek te blijven, vooral met bijvoorbeeld de afdeling ICT. Hierdoor wordt niet alleen duidelijk wat er technisch gezien wel en niet kan, maar ook waarom dat dan is. Respondenten van de RU gaven aan dat er sprake is van samenwerking tussen het TLC, de onderwijsadviseurs, TIPS, het innovatieteam, het programma Onderwijsinnovatie met ICT en het team Onderwijsvernieuwing. Respondent 1 (HR) liet weten dat pas sinds de uitbraak

van het COVID-19 virus de noodzaak om beter samen te werken op het gebied van (E)IOI gevoeld wordt binnen de gehele instelling, waardoor er sindsdien (nog) meer gezamenlijk gekeken wordt naar bepaalde oplossingen.

Kennis wordt intern veelal uitgewisseld via de website van de eigen instelling of van het eigen 'orgaan', zoals het TLN (HU) of het TLC (RU/RUMC). De HR heeft een specifieke website ontwikkeld waarop *good practices* gedeeld worden (hoedoejjidat.nl). Binnen de HG zijn de webpagina's met *good practices* alleen toegankelijk voor internen. De VU en RU maken naast de websites ook gebruik van nieuwsbrieven. De HU maakt gebruik van podcasts. Toch blijkt het in de praktijk niet makkelijk om een centraal punt te vinden waar docenten terecht kunnen voor kennis en informatie. Respondent 1 (HR) vertelde hierover:

Maar dat is ook wel echt heel moeilijk. Om daar een centraal punt voor te vinden, wat echt een logische plek is voor docenten, waar ze ook makkelijk naartoe gaan. Dat vind ik echt wel lastig. Want je ziet wel dat docenten heel veel info halen uit allerlei verschillende plekken, dus variërend van Facebook-groepen tot cursussen tot professionele leergemeenschappen enzovoort. En het gevolg is dat ze vaak ook door de bomen het bos niet meer zien, dus niet meer precies weten waar ze wat kunnen vinden. Ik zou het wel heel mooi vinden als er een vanzelfsprekend punt was vanuit de hogeschool.

Ook respondent 5 (RUMC) ervaarde dit probleem en zei daarover:

Ik zit ook even op onze eigen site te kijken zo van waar zou ik het nou eigenlijk allemaal terug kunnen vinden. Maar dat is ook wat lastiger. Dus vaak in de groep van de mensen die ermee werken is het heel goed bekend, maar daarbuiten is het denk ik wat lastiger. Ik moet dus ook heel erg graven. Het is niet zo dat je op een site in een keer alle projecten ziet en wat daaruit komt. Dat zou ik heel graag willen.

Docenten en andere betrokkenen delen ook actief kennis tijdens inspiratiesessies (HG, HU, RU), masterclasses (HU), (train-the-trainer)trainingen (HU, HG en VU), workshops (OU), onderwijscafés (RU), instituutsdagen (HG) en onderwijsdagen (OU) of onderwijsfestivals (HU, RU). Respondent 8 (OU) vertelde dat er binnen de OU gewerkt wordt aan een kennisportaal voor docenten dat mede gericht is op het promoten van evidence-informed onderwijsinnovatie:

Het is een multimediaal platform waar (effectieve) ontwerprichtlijnen, goede voorbeelden, en ervaringen van docenten worden samengebracht. Dus stel dat een docent op zoek is naar een werkvorm voor samenwerkend leren voor een grote groep studenten, dan worden suggesties gegeven met voorbeelden en tips voor de implementatie.

Externe samenwerking en kennisuitwisseling

Ook externe samenwerking en/of kennisuitwisseling op het gebied van EIOI krijgt aandacht. Enkele respondenten gaven aan deel te nemen aan landelijke platforms of netwerken zoals het Versnellingsplan, SURF of een landelijk toetsnetwerk. Ook (internationale) congressen en landelijke onderwijsdagen maken deel uit van deze externe kennisuitwisseling. Zowel respondent 6 (HG) als respondent 8 (OU) gaven aan het belangrijk te vinden 'de blik naar buiten te richten'. Respondent 6 (HG) vertelde over het extern uitwisselen van kennis:

Een van mijn lectoren binnen het centrum voor Talent en Leren doet altijd aan open access publiceren. Dit is ook juist de reden dat we aan deze zone [zone EIOI] meedoen, omdat ik vind dat we dat te weinig doen, en te weinig bijvoorbeeld elkaars data ook delen. Dus ik zou wel graag willen dat we naar open data gaan als het gaat om evidence-informed onderwijsinnovatie.

Naast enkele landelijke platforms of netwerken hebben de HU, OU en HR samenwerkingen op eigen initiatief met een of meer hogeronderwijsinstellingen. Zo heeft de HR een toolbox en bijbehorend framework van Avans Hogeschool ontvangen. Respondent 1 (HR) vertelde:

En wat we daarin wel zien is dat de manier waarop je zo'n framework opbouwt, daar krijg je onderling discussie over waardoor het toch weer een beetje wordt aangepast en zij dingen leren van ons en wij dingen leren van hen. Over wat is een handige opzet of wat is overzichtelijk, of wat ondersteunt de docent nu het beste, waar heeft hij de meeste behoefte aan.

Deze aanpassingen en feedback zijn vervolgens weer teruggekoppeld naar Avans, aldus respondent 1 (HR). Respondent 8 (OU) vertelde over samenwerkingen op eigen initiatief: "Er zijn projecten of samenwerkingsverbanden met een meer 'informele' oorsprong. Men zit in een netwerk, een gebeurtenis doet zich voor, daarin wordt een opportunity herkend.

Serendipiteit als startpunt van samenwerking, zeg maar." Externe kennisuitwisseling vindt ook plaats door het publiceren van (wetenschappelijke) artikelen. Respondent 8 (OU) gaf aan disseminatie belangrijk te vinden. De RU neemt deel aan het Versnellingsplan, maar draagt volgens respondent 3 (RU) verder niet op structurele wijze bij aan instellingsoverstijgende netwerken of platforms, of daar wordt geen bekendheid aan gegeven.

De respondenten reageerden wisselend op de vraag of er vanuit de instelling behoefte is aan (meer) instellingsoverstijgende kennisuitwisseling op het gebied van EIOI. Hoewel de respondenten allen aangaven hiervan wel de meerwaarde in te zien, is er wel een aantal randvoorwaarden voor een dergelijke landelijke kennisinfrastructuur. Zo zou deze infrastructuur allereerst moeten aansluiten bij bestaande netwerken en platforms. Bereidheid en goede communicatie tussen alle deelnemende partijen werden door respondent 1 (HR) aangestipt als randvoorwaarden. Het faciliteren van een dergelijke kennisinfrastructuur is een punt dat door zowel respondent 7 (HU) als respondent 8 (OU) werd benoemd. Financiering is daar een belangrijk onderdeel van. Respondent 6 (HG) gaf aan het belangrijk te vinden aan gezamenlijke doelen te werken:

Nou, wat ik zelf altijd merk, maar zo zit ik zelf ook een beetje in elkaar, je moet er geen praatgroepje van maken. Je moet wel werken aan gezamenlijke doelen. We zijn nu bijvoorbeeld bezig met fair data en datamanagement, laten we dat dan een doel maken. Dat we ons eigen onderzoek naar ons onderwijs veel meer open data, open access [maken].

Respondenten van de RU gaven aan geen behoefte aan instellingsoverstijgende kennisuitwisseling bij de eigen instelling te zien. Respondent 2 (RU) zei daarover:

Ik kan me voorstellen dat er misschien binnen een kleine kring mensen weleens behoefte zou zijn om daar inspiratie op te doen of mensen op incidentele basis op te ontmoeten. Maar ik zie nu nog niet voldoende draagvlak om te zeggen dat iemand zich daar structureel in gaat... mee aan de slag gaat. Als het nou echt iets is wat structureel loopt en wat heel veel uitstraling en profilering heeft en heel interessant is dan kan ik me wel voorstellen dat mensen zich erbij willen aansluiten.

Echter, respondent 4 (RU) vulde daarop het volgende aan:

Ik denk dat er niet zozeer behoefte is aan uitwisseling over onderwijsinnovatie evidence-informed, maar problemen waar wel allemaal tegenaan lopen. Bijvoorbeeld hoe geef je studenten in grote groepen goed feedback, hoe vinden we binding in afstandsonderwijs, en dan is er

heel veel behoefte aan uitwisselen en inspiratie opdoen en delen. Maar met onderwijsinnovatie evidence-informed als doel op zich, weet ik niet hoeveel mensen zich daarbij aan zouden sluiten.

Respondent 5 (RUMC) sloot zich daarbij aan en liet weten dat er kennis uitgewisseld zou moeten worden vanuit herkenbare vragen en problemen. Respondent 7 (HU) benoemde eveneens het belang van de focus op de gebruiker en doelde hiermee op docent en student. Respondent 1 (HR) benadrukte het belang van toegankelijkheid: "Want het probleem is ook een beetje natuurlijk... enorme hoeveelheden wetenschappelijke artikelen gaan lezen alvorens je onderwijs aan te pakken, daar zit je als docent ook niet echt op te wachten."

Conclusie

Door het beantwoorden van vier deelvragen is in dit rapport geprobeerd een antwoord te geven op de vraag: "Welke factoren zijn van invloed op het evidence-informed onderwijsinnovatieproces binnen hogeronderwijsinstellingen?" Hieronder volgen de belangrijkste resultaten van dit rapport, die waar mogelijk vergeleken worden met resultaten uit eerder onderzoek. Opvallende resultaten zijn cursief gedrukt. Daarna volgen de discussie en aanbevelingen.

1. In hoeverre en op welke wijze speelt visie een rol in het EIOI-proces binnen de instellingen?

Van de ondervraagde instellingen heeft drie van de zes een formele, instellingsbrede visie op evidence-informed onderwijsinnovatie. Deze formele visie is terug te vinden in bijvoorbeeld het strategisch plan of de onderwijsvisie van de instelling, waaruit blijkt dat onderzoek naar het onderwijs geprioriteerd en gefaciliteerd wordt. Bij twee andere instellingen is een formele, instellingsbrede visie in ontwikkeling, waarmee wordt voorzien in een behoefte. Bij de laatste instelling is er wel behoefte aan (meer) visie op het gebied van EIOI. *Respondenten ervaren een (formele) visie op EIOI als overzichtelijk en richtinggevend: bij de instellingen waar een visie op EIOI duidelijk aanwezig is, lijkt het evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie al meer ingebed in de instelling.* Deze bevindingen over de visie komen overeen met de onderzoeken van Brand-Gruwel et al. (2019), Zhao et al., (2002) en Hopkins (2003).

Alle respondenten laten weten dat er ruimte is voor experimenteren op het gebied van EIOI. Twee instellingen werken hierbij met vouchers voor onderwijsinnovatie. De respondenten geven aan dat onderwijsinnovaties met ICT altijd geëvalueerd worden, maar dat bijvoorbeeld voor- en nametingen of uitgebreid aanpalend onderzoek niet tot de standaard behoren. Uit het rapport van Galan Groep (2021) bleek eveneens dat onderwijsinnovaties beperkt geëvalueerd worden, waardoor er te weinig geleerd wordt van ervaringen en over de effectiviteit van de innovatie. Wel geven de respondenten aan dat evaluatieonderzoek bij innovaties meestal uitgebreider is dan wanneer er geen innovatie in het onderwijs is geweest. Daarnaast wordt er waar mogelijk naar bredere toepasbaarheid van innovaties gekeken. Tot slot geven meerdere respondenten aan dat zij verbetering willen zien in het evalueren en onderbouwen van onderwijsinnovaties.

2. Welke middelen en voorwaarden zijn er binnen instellingen om het EIOI-proces te faciliteren?

Bij elk van de ondervraagde instellingen is er budget voor onderwijsinnovatie, maar dit budget is ontoereikend. In de meeste gevallen gaat het om centraal budget. Bij sommige opleidingen worden ook professionaliseringsbudgetten ingezet voor onderwijsinnovatie. Daarnaast is er bij sommige instellingen budget vanuit beurzen voor onderwijsonderzoek. Galan Groep (2021) constateerde eveneens dat budget voor onderwijsonderzoek uit deze verschillende bronnen afkomstig is, maar dat het budget beperkt is.

Binnen alle instellingen is een organisatieonderdeel aanwezig van waaruit ondersteuning geboden wordt bij (onderzoek naar) onderwijsinnovaties, zoals een Centre for Teaching and Learning. De respondenten ervaren het expertiseniveau van deze faciliteiten als goed. Hoewel de vindbaarheid over het algemeen goed is, is hierin nog wel verbetering mogelijk. Daarnaast houden ook lectoraten of onderzoeksinstituten zich bezig met onderwijsonderzoek. Deze bevindingen komen overeen met de resultaten uit het rapport van Galan Groep (2021).

Alle respondenten geven aan dat onderwijskundig leiderschap op het gebied van evidence-informed onderwijsinnovatie binnen de instelling aanwezig is, zowel top-down als bottom-up. Deze bottom-up-vorm van onderwijskundig leiderschap uit zich voornamelijk in docenten die hun ervaringen delen, waardoor zij als rolmodel fungeren. Rolmodellen binnen de instellingen worden ook zo veel mogelijk bij elkaar gebracht, om onderling ervaringen uit te wisselen. Galan Groep (2021) constateerde zowel een toename van CTL's (of vergelijkbare instituten) als de aandacht voor onderwijskundig leiderschap in het hoger onderwijs.

3. Op welke wijze geven instellingen vorm aan het EIOI-proces?

Instellingen pakken onderzoek dat gepaard gaat met onderwijsinnovaties op wisselende wijze en in wisselende mate aan. Veelal vullen ze het evidence-informed aspect van onderwijsinnovaties in door resultaten uit eerder onderzoek te raadplegen of door (uitgebreidere) evaluaties te doen. De factoren rondom het succes of falen van onderwijsinnovaties worden daarentegen niet standaard onderzocht. Respondenten geven aan dat promovendi, onderzoekers en docenten betrokken zijn bij het onderzoek naar onderwijsinnovaties. Galan Groep (2021) constateerde dat docenten in het hbo beperkt betrokken zijn bij onderzoek. Uit de gesprekken voor dit rapport blijkt dat de betrokkenheid van docenten bij dergelijk onderzoek varieert: soms zijn docenten actief als onderzoeker, soms zijn zij alleen subject van onderzoek. Docenten van universiteiten lijken meer betrokken te zijn bij het onderzoeksproces wanneer onderzoeks-

resultaten gepubliceerd worden. *Er is zowel sprake van kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden, waarbij gebruik gemaakt wordt van enquêtes, interviews en observaties. Gehanteerde instrumenten zijn niet in alle gevallen gevalideerd, behalve wanneer promovendi het onderzoek uitvoeren.* Galan Groep (2021) constateerde dat kennis over wat werkt in het onderwijs te weinig wordt gebundeld en vertaald naar de praktijk, waardoor methodieken en instrumenten achterblijven. Bij enkele genoemde *good practices* werd duidelijk dat men gebruik maakt van gevalideerde instrumenten en pre- en posttests. Deze *good practices* betreffen grootschalige projecten, waarbij de resultaten verwerkt zijn in wetenschappelijke publicaties.

De meest genoemde knelpunten bij evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie zijn tijd en middelen. Met name voor docenten is er te weinig tijd om op evidence-informed wijze aan onderwijsinnovatie te werken. De krapte in tijd die ervaren wordt, heeft ook betrekking op de opschaling en doorontwikkeling van innovaties. Ook het uitblijven van een beoogde olievlekwerking is als knelpunt benoemd. Uit het onderzoek van Galan Groep (2021) kwamen deze knelpunten eveneens duidelijk naar voren. Galan Groep (2021) raadt dan ook sterk aan om meer middelen voor evidence-informed onderwijsinnovaties beschikbaar te stellen. Andere knelpunten die genoemd werden, zijn de cultuur van de instelling, onvoldoende ondersteuning, het gebrek aan een sterke kennisinfrastructuur en het gebrek aan ruimte om te experimenteren vanwege bestaand beleid.

4. In hoeverre en op welke wijze wordt er kennis uitgewisseld en samengewerkt op het gebied van EIOI, zowel intern als extern?

Bij de helft van de deelnemende instellingen is de interne samenwerking met bijvoorbeeld de IT-afdeling bestempeld als goed. Daar is dan ook veel in geïnvesteerd. *Goede interne communicatie tussen de verschillende partijen is van belang om evidence-informed werken aan onderwijsinnovaties met ICT te laten slagen.* Respondenten laten weten dat het bevorderlijk voor de samenwerking is om mensen met een verbindende functie binnen de instelling te hebben. Kennisdeling binnen de instelling vindt voornamelijk plaats via de website van de instelling (openbaar en/of intern) of via nieuwsbrieven. Naast schriftelijke kennisdeling worden activiteiten als workshops, trainingen en onderwijsdagen gebruikt om kennis te verspreiden. *Het blijkt lastig om een centraal punt te vinden om kennis over evidence-informed onderwijsinnovatie te delen zodat die kennis ook daadwerkelijk gevonden wordt door docenten.* Ook uit het rapport van Galan Groep (2021) bleek dat er op verschillende plaatsen goede initiatieven zijn om in co-creatie tussen docenten en onderzoekers kennis en routines te ontwikkelen binnen een specifieke context. Maar het delen van deze kennis en het vertalen ervan naar meer generieke kennis is een moeilijke opgave.

Op het vlak van externe samenwerking en kennisuitwisseling nemen instellingen deel aan landelijke initiatieven, zoals SURF en het Versnellingsplan, maar ook aan congressen en vergelijkbare activiteiten, zoals ook Galan Groep (2021) meldde. Het verschilt per instelling in welke mate men deelneemt aan dergelijke samenwerkingen of uitwisselingen. Sommige instellingen werken op eigen initiatief met elkaar samen aan projecten. Externe kennisuitwisseling vindt ook plaats via publicaties, zowel wetenschappelijk als non-wetenschappelijk. *Respondenten geven aan dat er wel behoefte is aan externe kennisuitwisseling en samenwerking op het gebied van evidence-informed onderwijsinnovatie, mits voldaan wordt aan bepaalde randvoorwaarden.* Ze noemen als randvoorwaarden onder andere financiering, samen toewerken naar bepaalde doelen en oprechte betrokkenheid en inzet van deelnemers. *De focus op de gebruiker (docent) is van belang, waarbij respondenten aangeven dat er meer behoefte is aan het werken aan gedeelde problemen en vraagstukken dan aan een opsomming van informatie. Gedeelde kennis moet toegankelijk en toepasbaar zijn: een belangrijk punt dat ook Galan Groep (2021) reeds aanstipte.* Tenslotte geven respondenten aan dat een dergelijke samenwerking structureel moet zijn en dat de profilering ervan van belang is.

Discussie

Terugkijkend is er een aantal punten in dit onderzoek dat bij herhaling of vervolgonderzoek te verbeteren is.

Over de inhoud en kwaliteit van de interviews zijn enkele opmerkingen te maken. Zo was het soms lastig om antwoorden tussen respondenten op systematische wijze te vergelijken, omdat niet in elk interview alle vragen aan bod kwamen. Dat was voornamelijk te wijten aan de lengte van de leidraad. Dit probleem had beter voorzien kunnen worden door voorafgaand aan de interviewreeks een volledig pilot-interview af te nemen met een collega van de zone. Ook is het aan te raden om in het vervolg enquêtes in te zetten om de systematische werkwijze te bevorderen. De lengte van de leidraad bracht bovendien een andere beperking met zich mee: de laatste twee categorieën bleken de meest interessante voor de onderzoeksvraag en voor de missie van de zone. Voor de volgende interviewreeks zal daarom de leidraad aangepast worden. In de vernieuwde leidraad zal de nadruk op het proces van evidence-informed werken binnen de instellingen liggen. Daarbij zal ook expliciet gevraagd worden naar wat er binnen de instelling verstaan wordt onder evidence-informed werken. Dit is tijdens deze interviewronde namelijk niet gevraagd, maar bleek wel van belang. Met het aanpassen van de leidraad streven we bovendien naar een betere focus tijdens de interviews. Het bleek gedurende de interviews soms lastig om de focus te behouden op de ICT-component van evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT. Daar staat tegenover dat de voorbeelden van de respondenten over onder andere samenwerking en good practices doorgaans wel deze component bevatten.

Ook methodologisch gezien kent het onderzoek beperkingen. Zo is er tijdens het uitvoeren van de analyse in ATLAS.ti geen interbeoordelaarsbetrouwbaarheid berekend. Hoewel dit in kwalitatief onderzoek niet noodzakelijk is, kan de berekening van interbeoordelaarsbetrouwbaarheid bij het gebruik van een tweede codeur de transparantie en genuanceerdheid van de analyse vergroten (zie Gagstein, 2015). Ook zou er gebruik gemaakt kunnen worden van discussie en consensus seeking (zoals gesuggereerd door Richards & Hemphill, 2018). Zoals vermeld in de inleiding is dit rapport bedoeld om inzicht te geven in de resultaten uit de interviews. Het rapport bevat geen gedegen theoretisch kader. Dit maakt dat resultaten weinig zijn vergeleken met eerder verricht onderzoek en dat er geen uiteenzetting is geschreven over de invulling en mogelijke definities van evidence-informed werken. Voor vervolgonderzoek is het aan te raden dit wel te doen. Tot slot namen slechts zes hogeronderwijsinstellingen deel aan het onderzoek, waarbij van één instelling slechts in beperkte mate informatie verkregen is. Omdat het in dit onderzoek om een verkennende pilotstudie gaat, is het geschetste beeld niet representatief voor alle hogeronderwijs-

instellingen in Nederland. Dit rapport biedt echter wel al zicht op de thema's die spelen, behoeften en ambities die men heeft, ontwikkelingen binnen instellingen rondom het bevorderen van EIOI en samenwerking. In de volgende interviewrondes worden eerst de hoger onderwijsinstellingen die deelnemen aan het Versnellingsplan betrokken en vervolgens de overige instellingen. Het beeld zal dan steeds representatiever worden voor de Nederlandse hogeronderwijsinstellingen.

Aanbevelingen

Hoe kunnen instellingen het beste te werk gaan als ze meer evidence-informed willen werken binnen hun onderwijspraktijken? Uit dit onderzoek zijn duidelijke aanbevelingen naar voren gekomen om dit te bewerkstelligen. Hieronder volgen de vier belangrijkste aanbevelingen.

1. Stel een formele visie op EIOI op die instellingsbreed wordt uitgedragen

Met een visie laat de instelling zien wat zij belangrijk vindt, welke doelen de instelling nastreeft, wat prioriteit heeft en wat er van het personeel verwacht wordt. Neem evidence-informed onderwijsinnovatie hierin op, zodat iedereen binnen de instelling weet dat hier waarde aan gehecht wordt en dat hier tijd en middelen aan besteed mogen worden. Omschrijf in deze visie duidelijk wat de instelling verstaat onder evidence-informed onderwijs. Maak duidelijk dat de instelling ernaar streeft dat alle onderwijspraktijken evidence-informed zijn, en waarom. Stel een plan van aanpak op dat aangeeft hoe de instelling dit wil bereiken en binnen welk tijdspad. Een nationale visie op evidence-informed onderwijs die door elke hogeronderwijsinstelling wordt gehanteerd zou kunnen helpen om de samenwerking tussen instellingen te bevorderen. Hierin ligt een belangrijke taak voor OCW.

2. Laat leidinggevend en EIOI prioriteren en tijd en middelen vrijmaken voor de realisatie hiervan

Leidinggevend en hebben veel invloed op het functioneren van hun docenten. Draag als leidinggevende het belang van EIOI uit; dit inspireert de docenten. Hanteer als leidinggevende een hoge standaard, waardeer EIOI en draag bij aan een positieve houding rondom EIOI. Hierdoor zullen docenten meer betrokken zijn bij EIOI en dit doorvoeren in hun eigen onderwijspraktijk. Uiteraard is aanmoediging alleen niet voldoende. Geef docenten ook de tijd en middelen om daadwerkelijk een verandering te kunnen doorvoeren in hun onderwijspraktijken. Hoewel docenten erg gemotiveerd zijn, zorgt de huidige werkdruk ervoor dat er onvoldoende tijd is om evidence-informed met onderwijsinnovatie aan de slag te gaan. Stel deze tijd en middelen dan ook beschikbaar.

3. Investeer in een goede samenwerking, zowel intern als extern, om EIOI zo soepel en effectief mogelijk door te voeren

Nadat docenten hebben besloten EIOI te willen werken, moeten ze weten hoe ze EIOI kunnen doorvoeren in hun eigen onderwijspraktijk. Het is niet efficiënt om docenten dit allemaal voor zichzelf te laten uitzoeken. Laat docenten daarom met elkaar samenwerken. Door met elkaar te overleggen brengen ze elkaar op goede ideeën en kunnen

ze concrete tips uitwisselen. Maak daarnaast ook gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden en expertise binnen de instelling. Creëer randvoorwaarden die ervoor zorgen dat docenten zich echt op het onderwijs en de innovaties daarin kunnen focussen. Bied cursussen aan of organiseer professionele leergemeenschappen waar onderwijskundigen, ondersteuners van verschillende staven, docenten en leidinggevenden samenkomen om gezamenlijk het onderwijs naar een hoger niveau te tillen. Docenten moeten er niet alleen voor staan, help ze dus en doe dat op zo'n manier dat docenten zich nog steeds eigenaar van hun eigen onderwijssucces voelen. Samen bereik je meer. Dat hoeft zich niet te beperken tot de instelling; ook externe kennisuitwisseling en samenwerking is van belang om evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie te bewerkstelligen. Vanuit verschillende onderwijsinstellingen en organisaties zijn *good practices* en experts aan te wijzen. Breng deze mensen en hun kennis en ervaringen bijeen, zodat men van elkaar kan leren en niet iedereen opnieuw het wiel hoeft uit te vinden. Wissel laagdrempelig kennis uit tussen experts en verspreid die opgedane kennis zo breed mogelijk binnen instellingen. Hierbij is een goede kennisinfrastructuur van belang. Hierin ligt een belangrijke taak bij OCW of de NRO als facilitator, maar ook bij professionals die bijdragen en gebruik maken van de kennisinfrastructuur.

4. Erken en waardeer het (EIOI) werk van docenten

Een onderzoekscultuur ontstaat niet van de ene op de andere dag. Start met docenten die zich al bezighouden met EIOI, bouw voort op hun enthousiasme door ze de tijd, middelen en hulp te bieden om verdere stappen te zetten. Zet ze in de schijnwerpers als rolmodel en versterk daarmee hun onderwijskundig leiderschap. Hierdoor zullen andere docenten hun werkwijze opmerken en zullen steeds meer docenten geïnspireerd raken door hun collega's om hetzelfde te doen. Blijf dit herhalen, zodat een olievlek ontstaat waarbij steeds meer docenten aan de slag gaan met EIOI. Het is belangrijk dat geïnspireerde docenten op tijd opgemerkt worden. In het begin zullen zij het meest gemotiveerd zijn en door ze op tijd hulp en de juiste middelen te bieden, is de kans dat hun energie behouden blijft het hoogst.

Literatuurlijst

- Auerbach, C. F., & Silverstein, L. B. (2003). *Qualitative data: An introduction to coding and analysis*. New York: University Press.
- Bakker, M. (2021, 9 juni). *Ziekte van het onderwijs is dat docenten vertrouwen op onderbuikgevoel*. ScienceGuide, www.scienceguide.nl/2021/06/ziekte-van-het-onderwijs-is-dat-docenten-vertrouwen-op-onderbuikgevoel/
- Boeije, H. (2002). A Purposeful Approach to the constant Comparative Method in the Analysis of Qualitative Interviews. *Quality & Quantity*, 36, 391-409.
- Brand-Gruwel, S., Bos, N.R. & Graaf, A. van der (2019). Het vergroten van studiesucces in het hoger onderwijs: belang van overtuigingen van docenten. *Pedagogische Studiën*, 96(1), 1-14.
- Davies, P. (1999). What is Evidence-based Education? *British Journal of Educational Studies*, 47(2), 108-121. DOI: 10.1111/1467-8527.00106
- Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62, 107-115.
- Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT (z.d.). Versnellingsplan. Geraadpleegd op 4 september 2021 van www.versnellingsplan.nl/evidence-informed-onderwijsinnovatie-met-ict/
- Fereday, J. & Muir-Cochrane, E. (2006). Demonstrating Rigor Using Thematic Analysis: A Hybrid Approach of Inductive and Deductive Coding and Theme Development. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(1), 80-92.
- Flick, U. (2009). *An Introduction to Qualitative Research* (4e ed). London: SAGE Publications.
- Forgie, S.E., Yonge, O., & Luth, R. (2018). *Centres for Teaching and Learning Across Canada: What's Going On? The Canadian Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 9(1), 1-18.
- Gagestein, S. (2015). Kwalitatief framingonderzoek en overtuigingskracht in publieksverlichting en reclame. *KWALON*, 20(1), 53-58.
- Galan Groep (2021). *Omwille van goed onderwijs. Verkenning scenario's kennisinfrastructuur hoger onderwijs*. Galan Groep: Baarn.
- Gibbs, G. (2013). Reflections on the changing nature of educational development. *International Journal for Academic Development*, 18(1), 4-14.
- Graneheim, U.H., Lindgren, B-M. & Lundman, B. (2017). Methodological challenges in qualitative analysis: A discussion paper. *Nurse Education Today*, 56, 29-34.
- Hammarberg, K., Kirkman, M. & DeLacey, S. (2016). Qualitative research methods: when to use them and how to judge them. *Human Reproduction*, 31(3), 498-501.
- Hargreaves, D. (1996). *Teaching as a Research-Based Profession: Possibilities and Prospects*. [Paperpresentatie]. Geraadpleegd op 10 juni 2021 van <http://eppi.ioe.ac.uk/cms/Portals/0/PDF%20reviews%20and%20summaries/TTA%20Hargreaves%20lecture.pdf>
- Higgins, S., Falzon, C., Hall, I., Moseley, D., Smith, F., Smith, H., & Wall, K. (2005). *Embedding ICT in the literacy and numeracy strategies: Final report*. Newcastle University.
- Hopkins, D. (2003). Understanding Networks for Innovation in Policy and Practice. In OECD (Ed.), *Networks of Innovation Towards New Models for Managing Schools and Systems*. Parijs: OECD Publishing.
- Kolster, R., Boer, H. de, Westerheijden, D.F. & Vossensteyn, H. (2018). *Een verkenning van de kennisinfrastructuur onderwijsinnovaties in het Nederlandse hoger onderwijs*. CHEPS.

Knol, M.H. & Schoutsen, M. (2018). *Online platform voor evidence-informed vernieuwing in het hoger onderwijs. Verkenning, Ontwerp en Strategie*. NRO.

Kyriakou, A., & Higgins, S. (2016). Systematic review of the studies examining the impact of the interactive whiteboard on teaching and learning: What we do learn and what we do not. *Preschool and Primary Education*, 4(2), 254-275.

Meijer, C.C.C. (2020). *Centers for Teaching and Learning op Nederlandse universiteiten: Wat gebeurt er?* [Masterscriptie Vrije Universiteit van Amsterdam]. Geraadpleegd via ehon.nl/wp-content/uploads/2021/03/Meijer-2020-Centers-for-teaching-and-learning-op-Nederlandse-universiteiten-wat-gebeurt-er.pdf

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2020). *De Nederlandse Hogeronderwijspremie 2021. Brochure: Erkenning en waardering voor het hoger onderwijs*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Nelson, J. & Campbell, C. (2017). Evidence-informed practice in education: meanings and applications. *Educational Research*, 59(2), 127-135. DOI: 10.1080/00131881.2017.1314115

Over Versnellingsplan (z.d.). Versnellingsplan. Geraadpleegd op 28 mei 2021 van versnellingsplan.nl/over-versnellingsplan/

Pellegrini, M., & Vivaret, G. (2021). Evidence-Based Policies in Education: Initiatives and Challenges in Europe. *ECNU Review of Education*, 4(1), 25-45. doi.org/10.1177/2096531120924670

Pleijter, A.R.J. (2006). *Typen en logica van kwalitatieve inhoudsanalyse in de communicatiewetenschap*. Sociale Wetenschappen, Radboud Universiteit Nijmegen, Proefschrift. Ubbergen: Tandem Felix.

Prinsen, F. (2020). Werken aan Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT. Uitkomsten Evidence-informed werken aan onderwijsinnovaties met ICT. *Onderwijsinnovatie* 23(1). Geraadpleegd van onderwijsinnovatie.ou.nl/oi-maart-20/werken-aan-evidence-informed-onderwijsinnovatie-met-ict/

Richards, K.A.R. & Hemphill, M. (2018). A Practical Guide to Collaborative Qualitative Data Analysis. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37, 1-20.

Saldaña, J. (2013). *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. (2e ed). Thousand Oaks, CA: SAGE.

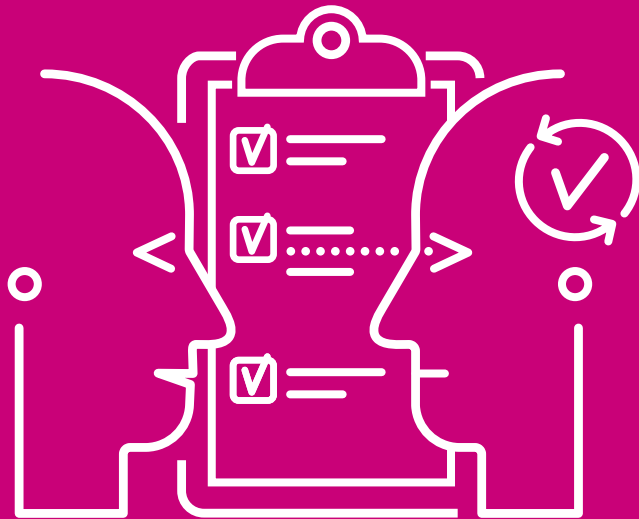
Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. Thousands Oaks, CA: SAGE.

Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22, 63-75.

Sorcinelli, M. D. (2002). Ten principles of good practice in creating and sustaining teaching and learning centers. In K.J. Gillespie, L.R. Hilsen & E.C. Wadsworth (red.), *A guide to faculty development* (pp. 9-23). Bolton, MA: Anker.

Weiss, C. (1979). The Meanings of Research Utilization. *Public Administration Review*, 39(5), 426-31.

Zhao, Y., Pugh, K., Sheldon, S., & Byers, J. L. (2002). Conditions for Classroom Technology Innovations. *Teachers College Record*, 104, 482-515.

Bijlage 1. Interviewleidraad

Interviewleidraad Versnellingsplan Zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT (EIOI)

Categorie 1. Visie op (versnellen van) EIOI

1. Is er binnen de instelling een formeel doel (missie en visie) of strategisch plan met betrekking tot evidence-informed onderwijsinnovatie (al dan niet met ICT)?
2. Is er sprake van aansluiting van onderwijskundige programma's en visies op ICT-programma's en visies, en vice versa?
3. Hoe dragen zaken als HR-beleid, kwaliteitsafspraken, bedrijfsvoering of de organisatie-structuur bij aan EIOI binnen jullie instelling?
4. "Fouten maken mag bij onderwijsinnovatie". Is deze uitspraak van toepassing binnen jouw instelling? (M.a.w.: is er ruimte voor experimenteren met onderwijsvernieuwing).
5. Is de uitspraak "Geen ICT-onderwijsinnovatieproject zonder onderzoek" van toepassing op jouw instelling?

Categorie 2. Middelen/voorwaarden om EIOI mogelijk te maken

1. Is er sprake van een intern budget voor onderwijsinnovatie in het eigen onderwijs?
2. Is er binnen de instelling sprake van onderwijskundig leiderschap met betrekking tot het (evidence-informed) onderwijsinnovatieproces?
3. Is er sprake van ondersteuning van praktijkonderzoek naar onderwijsinnovatie (al dan niet met ICT)?
4. Zijn er binnen de instelling reeds faciliteiten en/of ondersteuning aanwezig voor praktijkonderzoek of innovatielabs voor EIOI? Wat voor faciliteiten zijn dit?

Categorie 3. Proces: het realiseren van evidence-informed onderwijsinnovatie (met ICT)

1. Hoe wordt er binnen je instelling gewerkt aan onderwijsinnovatie? Welke specifieke projecten lopen er momenteel?
2. In hoeverre wordt er binnen jullie instelling evidence-informed gewerkt aan onderwijsinnovatie?
3. Zijn er binnen de instelling voorbeelden (good practices) van reeds uitgevoerde initiatieven op het gebied van EIOI?
4. Wat zijn voor jullie instelling de drie grootste knelpunten als het gaat om evidence-informed onderwijsinnovatie?
5. Wat zou het evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie op jullie instelling kunnen verbeteren?

Categorie 4. Kennisinfrastructuur omtrent EIOI

1. Is er binnen de instelling sprake van kennisuitwisseling met betrekking tot (EI) onderwijsinnovatie?
2. Hoe wordt er binnen je instelling samengewerkt met betrekking tot evidence-informed onderwijsinnovatie (al dan niet met ICT)?
3. Zijn er activiteiten voor docenten waar zij vaardigheden omtrent evidence-informed onderwijsinnovatie kunnen ontwikkelen?
4. Is er sprake van instellingsoverstijgende kennisuitwisseling en/of instellingsoverstijgende samenwerkingsverbanden met betrekking tot evidence-informed onderwijsinnovatie?
5. Is er behoefte aan instellingsoverstijgende kennisuitwisseling en/of instellingsoverstijgende samenwerkingsverbanden met betrekking tot evidence-informed onderwijsinnovatie?

Bijlage 2. Codeboek

Tijdens het codeerproces zijn de volgende afkortingen gehanteerd:

midvwd = middelen en voorwaarden

kennis = kennisinfrastructuur

kennis_internkd = interne kennisdeling

kennis_externkd = externe kennisdeling

kennis_internsmw = interne samenwerking

kennis_externsmw = externe samenwerking

rvwd = randvoorwaarde

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
Visie	visie_aansluiting_aanwezig	Inductief	Respondent geeft aan dat er aansluiting is tussen onderwijskundige programma's en visies en ICT-programma's en visies
	visie_aansluiting_gedeeltelijk	Inductief	Respondent geeft aan dat er gedeeltelijke aansluiting is tussen onderwijskundige programma's en visies en ICT-programma's en visies
	visie_aansluiting_tijdnodig	Inductief	Respondent geeft aan dat er tijd nodig is om aansluiting tussen onderwijskundige programma's (het onderwijs) en ICT-programma's te verbeteren
	visie_aansluiting_urgentienodig	Inductief	Respondent geeft aan dat om bepaalde samenwerking en aansluiting te verbeteren er noodzaak/aanleiding nodig is
	visie_activerenonderwijs	Inductief	Respondent geeft aan dat activerend onderwijs een belangrijk speerpunt van de instelling is
	visie_behoefteaanstructuur	Inductief	Respondent geeft aan dat er behoefte is aan een (kennisinfra)structuur m.b.t. (evidence-informed) onderwijsinnovatie
	visie_behoefteaanvisie	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling (meer) behoefte is aan een concrete visie op (evidence-informed) onderwijsinnovatie

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	visie_cocreatie-werkv	Inductief	Respondent geeft aan dat samenwerking met de beroepspraktijk/het werkveld een belangrijk element van het onderwijs is
	visie_dimensies	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling dimensies i.p.v. criteria geformuleerd heeft in de onderwijsvisie
	visie_EIOIvisie-einwording	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling bezig is met het formuleren van een visie op (E)IOI
	visie_flexibelonderwijs	Inductief	Respondent geeft aan dat flexibel onderwijs een belangrijk speerpunt van de instelling is
	visie_focusopmidvwd	Inductief	Respondent geeft aan dat er meer een focus ligt op het faciliteren van EIOI, waardoor de visie nog achterblijft
	visie_gebrekaanoverzicht	Inductief	Respondent geeft aan dat er een gebrek is aan overzicht m.b.t. onderwijsinnovatie binnen de gehele instelling
	visie_geenverandering	Inductief	Respondent geeft aan dat het bestuur geen gehoor geeft aan de vraag om een herziening/concretisering van de visie op (evidence-informed) onderwijsinnovatie
	visie_geenvisieopeioi	Deductief	Respondent geeft aan dat de instelling geen (formele) visie heeft op evidence-informed onderwijsinnovatie
	visie_geenvisieopoi	Deductief	Respondent geeft aan dat de instelling geen (formele) visie heeft op onderwijsinnovatie
	visie_gepersonaliseerdonderwijs	Inductief	Respondent geeft aan dat het onderwijs binnen de instelling gepersonaliseerd dient te zijn, wat geformuleerd is in de visie
	visie_hoogleraar	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een hoogleraar aangesteld is op het gebied van evidence-informed onderwijsinnovatie
	visie_hrbeleidbelemmerend	Inductief	Respondent benoemt hoe het HR-beleid op de instelling het EIOI-proces kan belemmeren
	visie_ictalsmiddel	Inductief	Respondent geeft aan ICT als middel te zien en niet als doel op zich

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	visie_identiteit	Inductief	Respondent geeft aan dat de identiteit van de instelling van invloed is op initiatieven van onderwijsinnovatie
	visie_innovatiedoelstelling	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling een expliciete innovatiedoelstelling heeft
	visie_innovatiefleren	Inductief	Respondent geeft aan dat innovatief leren een uitgangspunt van de instelling is
	visie_kleinschalig	Inductief	Respondent geeft aan dat kleinschaligheid een belangrijk kenmerk van (het onderwijs van) de instelling is
	visie_kwaliteit	Inductief	Respondent geeft aan dat kwaliteit van het onderwijs een van de pijlers van de onderwijsvisie van de instelling is
	visie_kwaliteitleerproces	Inductief	Respondent geeft aan dat de kwaliteit van het leerproces onderdeel is van de visie op EIOI van de instelling
	visie_kwaliteitsafspraken	Inductief	Respondent geeft aan dat onderzoek naar het eigen onderwijs een belangrijk deel van de (toekomstige) kwaliteitsafspraken van de instelling is
	visie_leergemeenschap	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling een leergemeenschap wil zijn, die voorbij de instelling gaat
	visie_meerproactiefbegeleiden	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling haar studenten meer proactief wil begeleiden
	visie_meersturingnodig	Inductief	Respondent geeft aan dat er behoefte is aan meer wat meer sturing van bovenaf
	visie_missiestatement	Inductief	Respondent geeft aan dat de visie op EIOI vastgelegd staat in het missiestatement van de instelling
	visie_onderwijsvisiealgemeen	Inductief	Respondent spreekt zich uit over de algemene onderwijsvisie van de instelling
	visie_onderzoeksgroep	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een onderzoeksgroep is die het eigen onderwijs onderzoekt

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	visie_owkvisie	Inductief	Respondent benoemt (kenmerken van) de onderwijsvisie van de instelling
	visie_owkvisie-summier	Inductief	Respondent geeft aan dat de onderwijskundige visie van de instelling summier is
	visie_pijlers	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling vijf pijlers heeft geformuleerd voor de onderwijsvisie
	visie_profvsoi	Inductief	Respondent benoemt een discussie over professionalisering versus onderwijsinnovatie die binnen de instelling gaande is
	visie_regelgeving_belemmerend	Inductief	Respondent geeft aan dat de regelgeving van de instelling het onderwijsnoveren belemmert
	visie_strategischplan	Inductief	Respondent geeft aan dat de visie op EIOI van de instelling vastgelegd is in een strategisch plan
	visie_studentbinding	Inductief	Respondent geeft aan dat studentbinding een belangrijk speerpunt van de instelling is
	visie_studentcentraal	Inductief	Respondent geeft aan dat in het onderwijs binnen de instelling (het welzijn van) de student centraal staat
	visie_studentcontact	Inductief	Respondent geeft aan dat studentcontact een belangrijk kenmerk van (het onderwijs van) de instelling is
	visie_uitsprl_agilewerken	Inductief	Respondent geeft aan dat agile werken bevorderend werkt bij onderwijsinnovatie-experimenten
	visie_uitsprl_experimentgrootte	Inductief	Respondent geeft aan dat de grootte van een experiment soms problematisch is
	visie_uitsprl_goodpractice	Inductief	Respondent geeft een voorbeeld bij uitspraak 1
	visie_uitsprl_lerenvanexperimenteren	Inductief	Respondent geeft aan dat er (van fouten) geleerd wordt van experimenteren met onderwijsinnovatie

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	visie_uitspr1_welvantoepassing	Deductief	Respondent geeft aan dat de uitspraak 'Fouten maken mag bij onderwijsinnovatie' van toepassing is op de instelling
	visie_uitspr2_deelsvantoepassing	Inductief	Respondent geeft aan dat de uitspraak 'Geen ICT-onderwijsinnovatie zonder onderzoek' gedeeltelijk van toepassing is binnen de instelling
	visie_uitspr2_eestimuleren	Inductief	Respondent geeft aan dat het evidence-informed onderwijsnoveren momenteel gestimuleerd wordt binnen de instelling
	visie_uitspr2_goodpractice	Inductief	Respondent geeft een voorbeeld bij uitspraak 2
	visie_uitspr2_nietvantoepassing	Inductief	Respondent geeft aan dat de uitspraak 'Geen ICT-onderwijsinnovatie zonder onderzoek' niet van toepassing is binnen de instelling
	visie_uitspr2_publiceren	Inductief	Respondent geeft aan het belangrijk te vinden onderzoeksresultaten omtrent OI te publiceren
	visie_uitspr2_vanzelfsprekend	Inductief	Respondent acht het vanzelfsprekend dat er onderzoek gedaan wordt naar het eigen onderwijs en naar onderwijsinnovaties
	visie_uitspr2_welvantoepassing	Inductief	Respondent geeft aan dat uitspraak 2 van toepassing is op de instelling
	visie_watisEI	Inductief	Respondent stelt de vraag wat precies verstaan wordt onder evidence-informed
	visie_welvisieopeioi	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling een (formele) visie heeft op evidence-informed onderwijsinnovatie
Middelen en voorwaarden	midvwd_blendedlearningtraject	Inductief	Respondent geeft aan dat er een blended learning traject is geweest in het kader van EIOI
	midvwd_budgetcentraal	Inductief	Respondent geeft aan dat er centraal budget beschikbaar is voor (evidence-informed) onderwijsinnovatie

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	midvwd_bud- get_comenius	Inductief	Respondent geeft aan dat er EIOI-projecten betaald worden middels Comeniusgeld
	midvwd_bud- get_facultair	Inductief	Respondent geeft aan dat er facultaire budgetten zijn voor onderwijsinnovatie
	midvwd_bud- get_instituut	Inductief	Respondent geeft aan dat er vanuit instituten of faculteiten budget is voor (evidence-informed) onderwijsinnovatie
	midvwd_bud- get_profuren	Inductief	Respondent geeft aan dat professionalisering-uren ingezet worden voor EIOI
	midvwd_cen- trumTEL	Inductief	Respondent geeft aan dat er een centrum voor Talent en Leren is binnen de instelling
	midvwd_do- centtrainingen	Inductief	Respondent geeft aan dat er trainingen omtrent EIOI voor docenten gegeven worden
	midvwd_eadvi- seurs	Inductief	Respondent geeft aan dat er zogeheten e-adviseurs zijn binnen de instelling die zowel op gebied van ICT als onderwijs(kunde) ondersteuning bieden
	midvwd_ECO	Inductief	Respondent geeft aan dat er een Expertise-centrum Onderwijs is binnen de instelling
	midvwd_EDH	Inductief	Respondent geeft aan dat de afdeling EDH (Expertisecentrum docent HBO) ondersteuning biedt bij onderwijsinnovatie
	midvwd_eige- naarschapop- leiding	Inductief	Respondent geeft aan dat het eigenaarschap in het EIOI-proces altijd bij de opleiding blijft
	midvwd_ex- pertgroep	Inductief	Respondent geeft aan dat er een expertgroep Doceren en Leren is binnen de instelling
	midvwd_ex- pertiseniveau_ goed	Inductief	Respondent schat het expertiseniveau van de ondersteuning die bij EIOI geboden wordt binnen de instelling in als goed
	midvwd_exper- tisevanbuitenaf	Inductief	Respondent geeft aan dat wanneer bepaalde expertise niet aanwezig is binnen de instelling, deze van buitenaf gehaald wordt

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	midvwd_hoge- schoolbredeon- dersteuning	Inductief	Respondent geeft aan dat de geboden ondersteuning hogeschool- of instellingsbreed opgemerkt wordt
	midvwd_hoog- leraar	Inductief	Respondent geeft aan dat er hoogleraren en andere onderzoekers binnen de instelling betrokken zijn bij bepaalde onderwijsinnovaties
	midvwd_icto- coach	Inductief	Respondent geeft aan dat er een ICTO-coach is die ondersteuning biedt bij EIOI binnen de instelling
	midvwd_kcLE- NI	Inductief	Respondent geeft aan dat er een kenniscentrum Leren en Innoveren is binnen de instelling dat onderzoek doet naar het onderwijs binnen de instelling
	midvwd_ken- niscentra	Inductief	Respondent geeft aan dat er meerdere kenniscentra zijn binnen de instelling, die kennis en/of ondersteuning bieden bij het EIOI-proces
	midvwd_ken- niscentrumta- lentontwikke- ling	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een kenniscentrum talentontwikkeling is
	midvwd_kern- trainers	Inductief	Respondent geeft aan dat er bij elke opleiding kerntrainers zijn (docenten) die getraind zijn in blended learning
	midvwd_kwali- teitsgelden	Inductief	Respondent geeft aan dat er kwaliteitsgelden beschikbaar zijn voor EIOI
	midvwd_LEAR- Nacademy	Inductief	Respondent geeft aan dat er een LEARN Academy is binnen de instelling
	midvwd_lec- toraat	Inductief	Respondent geeft aan dat er een lectoraat is binnen de instelling dat zich bezighoudt met EIOI en die ook ondersteuning bieden bij EIOI
	midvwd_leren- deorganisatie	Inductief	Respondent geeft aan dat er door het gezamenlijk werken aan onderwijsinnovatie naar een lerende organisatie toegewerkt wordt

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	midvwd_multi-disprogOI	Inductief	Respondent geeft aan dat er een multi-disciplinair programma voor onderwijsinnovatie is binnen de instelling
	midvwd_onderstdata-management	Inductief	Respondent geeft aan dat er (beginnende) ondersteuning wordt geboden op het gebied van datamanagement
	midvwd_onderstgoedvindbaar	Inductief	Respondent geeft aan dat (bepaalde onderdelen van) ondersteuning bij EIOI goed vindbaar is
	midvwd_onderwijsadviseurs	Inductief	Respondent geeft aan dat er onderwijsadviseurs aanwezig zijn binnen de instelling die ondersteuning kunnen bieden op het gebied van EIOI en kennis kunnen aanreiken
	midvwd_onderwijskundigen	Inductief	Respondent geeft aan dat er onderwijskundige ondersteuning is voor EIOI binnen de instelling
	midvwd_onderwijswerkplaats	Inductief	Respondent geeft aan dat er een onderwijswerkplaats is binnen de instelling
	midvwd_OOadviseurs	Inductief	Respondent geeft aan dat er adviseurs bij de afdeling O&O zijn die kunnen ondersteunen in EIOI-proces
	midvwd_owkleiderschap_aanwezig	Inductief	Respondent geeft aan dat er sprake is van onderwijskundig leiderschap omtrent EIOI binnen de instelling
	midvwd_owkleiderschap_beginnend	Inductief	Respondent geeft aan dat er een begin gemaakt wordt met onderwijskundig leiderschap op het gebied van EIOI
	midvwd_owkleiderschap_changeagents	Inductief	Respondent geeft aan dat onderwijskundig leiderschap bij innovatietrajecten niet bij één persoon liggen maar bij meerdere change agents
	midvwd_owkleiderschap_docenten	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten die reeds een onderwijsinnovatieproces doorlopen hebben onderwijskundig leiderschap tonen

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	midvwd_owkleiderschap_expertisegebied	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen het TLN een expertisegebied onderwijskundig leiderschap is
	midvwd_owkleiderschap_facniveau	Inductief	Respondent geeft aan dat op facultair niveau (soms) onderwijskundig leiderschap zichtbaar is
	midvwd_owkleiderschap_lector	Inductief	Respondent geeft aan dat een lector binnen de instelling onderwijskundig leiderschap vertoont op het gebied van EIOI
	midvwd_owkleiderschap_lectoraat	Inductief	Respondent geeft aan dat er lectoraten zijn in de instelling die onderzoek doen naar onderwijskundig leiderschap
	midvwd_owkleiderschap_netwerk	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling lid is van een landelijk netwerk voor kennisuitwisseling omtrent onderwijskundig leiderschap
	midvwd_OWW	Inductief	Respondent geeft aan dat bij de faculteit onderwijswetenschappen onderzoek gedaan wordt naar het eigen onderwijs
	midvwd_proeftuinen	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten kunnen deelnemen aan een proeftuin voor onderwijsinnovatie
	midvwd_progrAOS	Inductief	Respondent geeft aan dat er een programma Activerend onderwijs en Studiesucces is (geweest) binnen de instelling
	midvwd_progrOI	Inductief	Respondent geeft aan dat er een (meerjarig) programma Onderwijsinnovatie is (geweest) binnen de instelling
	midvwd_progroimetic	Inductief	Respondent geeft aan dat er een programma Onderwijsinnovatie met ICT is binnen de instelling
	midvwd_progrveio	Inductief	Respondent geeft aan dat er een programma Verbinden en Vernieuwen in Onderwijs is binnen de instelling
	midvwd_projecten	Inductief	Respondent geeft aan dat er budget vanuit projecten beschikbaar is voor EIOI

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	midvwd_rha	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een onderwijs- en opleidingsinstituut (RHA) aanwezig is
	midvwd_teweinigtijdvoordocent	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten te weinig tijd krijgen om aan onderwijsinnovatie te werken
	midvwd_TIPS	Inductief	Respondent geeft aan dat er Teaching Information Points aanwezig zijn binnen de instelling
	midvwd_tlc	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een Teaching and Learning Center aanwezig is
	midvwd_TLN	Inductief	Respondent geeft aan dat er een Teaching and Learning Network is binnen de instelling
	midvwd_tools	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling tools beschikbaar zijn die het EIOI-proces faciliteren en dat daarin ook ondersteuning is
	midvwd_trainthetrainer	Inductief	Respondent geeft aan dat er een evidence-informed train the trainer programma is binnen de instelling omtrent blended learning
	midvwd_ULO-course	Inductief	Respondent geeft aan dat er een vak rondom EIOI voor docenten in opleiding is, waarin onderzoek omtrent- en relevant voor onderwijsinnovatie kritisch bekeken wordt
	midvwd_voorzieninbehoefte	Inductief	Respondent geeft aan dat de geboden ondersteuning voorziet in een behoefte die binnen de instelling aanwezig is
	midvwd_vouchers	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten vouchers voor onderwijsinnovatie kunnen aanvragen
	midvwd_welinternbudgetoi	Deductief	Respondent geeft aan dat er een intern budget is voor onderwijsinnovatie
	midvwd_werkplaatsolt	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een werkplaats Onderwijsleer-technologie is

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	midvwd_owkleiderschap_profrac	Inductief	Respondent geeft aan dat er een professionaliseringstraject is voor personeel dat zich bezighoudt met onderwijsinnovatie
Proces	proces_(werk)student	Inductief	Respondent geeft aan dat er (werk)studenten worden ingezet bij het EIOI-proces
	proces_aansluitingoioponderwijsvisie	Inductief	Respondent geeft aan dat onderwijsinnovatie dient aan te sluiten op de (algemene) onderwijsvisie van de instelling
	proces_actieonderzoek	Inductief	Respondent geeft aan dat er actieonderzoek gedaan wordt bij onderwijsinnovaties binnen de instelling
	proces_afdelingOO	Inductief	Respondent geeft aan dat de afdeling Onderwijs en Onderzoek onderzoek uitvoert naar het onderwijs binnen de instelling
	proces_afstemmingopleerdoelen	Inductief	Respondent geeft aan dat onderwijsinnovaties afgestemd worden op leerdoelen
	proces_bespreking	Inductief	Respondent geeft aan dat aanvragen voor (hulp bij) onderwijsinnovatie wekelijks besproken worden om de juiste hulp te kunnen bieden
	proces_beterevalueren	Inductief	Respondent geeft aan dat het evalueren van onderwijsinnovaties beter kan
	proces_beteronderbouwen	Inductief	Respondent geeft aan dat het met literatuur onderbouwen van onderwijsinnovaties beter kan
	proces_brededenadering	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling een brede benadering voor onderwijsinnovatie heeft
	proces_contextduiden	Inductief	Respondent geeft aan het belangrijk te vinden dat bij onderzoek naar onderwijsinnovatie de context te duiden
	proces_docentdoener	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten niet zo zeer geïnteresseerd zijn in het wetenschappelijke aspect van onderwijsinnovatie maar dat zij willen 'doen'

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_docentengemotiveerd	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten gemotiveerd zijn om met onderwijsinnovatie aan de slag te gaan
	proces_ECOaanspreekpunt	Inductief	Respondent geeft aan dat het ECO in de instelling het eerste aanspreekpunt is voor onderwijsinnovatie
	proces_effectmeten	Inductief	Respondent geeft aan het belangrijk te vinden het effect van een onderwijsinnovatie te onderzoeken
	proces_eicurriculumvernieuwing	Inductief	Respondent geeft aan dat de curriculumvernieuwing op evidence-informed wijze heeft plaatsgevonden
	proces_eioi_beginnendefase	Inductief	Respondent geeft aan dat het evidence-informed onderwijsnoveren in de beginnende fase zit
	proces_eioi_promovendi	Inductief	Respondent geeft aan dat er promovendi zijn die onderzoek doen naar het onderwijs binnen de instelling
	proces_evalueren	Inductief	Respondent benoemt (een voorbeeld van) het evaluatieproces van onderwijsinnovatie binnen de instelling
	proces_evaluateerwaardevol	Inductief	Respondent geeft aan middels het evalueren constructieve feedback te verkrijgen en dat waardevol te vinden
	proces_flankerendonderzoek	Inductief	Respondent geeft aan dat er naast evaluaties vaak ook flankerend onderzoek gedaan wordt naar onderwijsinnovaties binnen de instelling
	proces_goodpractice	Inductief	Respondent geeft een goed voorbeeld van onderwijsvernieuwing binnen de instelling
	proces_hogeschoolbreedOI	Inductief	Respondent geeft aan dat onderwijsinnovatieprocessen over de gehele instelling op elke faculteit/instituut/school plaatsvinden
	proces_hogeschoolbreedonderzoek	Inductief	Respondent geeft aan bij voorkeur hogeschoolbreed onderzoek te laten doen

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_infouiterteerderonderzoek	Inductief	Respondent geeft aan dat er informatie uit eerdere onderzoeken gehaald wordt bij onderwijsinnovatietrajecten
	proces_innovatiewisselendniveau	Inductief	Respondent geeft aan dat er op wisselende schaal/niveaus onderwijsinnovaties uitgevoerd worden binnen de instelling
	proces_interviews	Inductief	Respondent geeft aan dat het afnemen van interviews onderdeel kan zijn van het EIOI-proces
	proces_intrinsiekemotivatie	Inductief	Respondent geeft aan dat sommige docenten vanuit intrinsieke motivatie bezig gaan met onderwijsinnovatie, soms in hun eigen tijd
	proces_invloedowmanager	Inductief	Respondent benoemt de invloed van onderwijsmanagers of directeurs als het gaat om onderwijsinnovatie binnen de instelling
	proces_knelpunt_aantalopleidingen	Inductief	Respondent geeft aan dat het aantal opleidingen dat een faculteit heeft van invloed is op het EIOI proces
	proces_knelpunt_achterbanmeekrijgen	Inductief	Respondent geeft aan dat het lastig is om de achterban mee te krijgen en/of te bereiken in het EIOI-proces
	proces_knelpunt_adhoc	Inductief	Respondent geeft aan dat EI-werken aan onderwijsinnovatie ad hoc gaat binnen de instelling en geen vanzelfsprekendheid is
	proces_knelpunt_beperkingtools	Inductief	Respondent geeft aan dat de beperkte mogelijkheden van bepaalde tools het onderwijsinnovatieproces belemmeren
	proces_knelpunt_communicatiebestuur	Inductief	Respondent geeft aan dat de communicatie omtrent EIOI met het bestuur erg moeizaam gaat
	proces_knelpunt_cultuurinstelling	Inductief	Respondent geeft aan dat de cultuur van de instelling een knelpunt is bij EIOI
	proces_knelpunt_detailistischbeleid	Inductief	Respondent geeft aan dat bepaald detaillistisch (instellings-)beleid belemmerend is voor het EIOI-proces

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_knelpunt_digivaardighedendo-cent	Inductief	Respondent geeft aan dat het gebrek aan digitale vaardigheden van sommige docenten het EIOI-proces belemmert
	proces_knelpunt_eindkwalificaties	Inductief	Respondent geeft aan dat de wijze waarop eindkwalificaties geformuleerd zijn van invloed is op het EIOI proces
	proces_knelpunt_faciliteiten	Inductief	Respondent geeft aan dat sommige HO-instellingen niet de juiste faciliteiten hebben om onderzoek te doen of deze niet benutten
	proces_knelpunt_focusop-tool	Inductief	Respondent geeft aan dat er veelal een focus op de tool (het middel) ligt in plaats van op het doel wat bereikt dient te worden
	proces_knelpunt_geeninfrastructuur	Inductief	Respondent geeft aan dat er geen goede infrastructuur binnen de instelling is om EIOI faciliteren
	proces_knelpunt_interessestudent	Inductief	Respondent geeft aan dat het feit dat studenten gevarieerd onderwijs willen/nodig hebben het EIOI-proces belemmert
	proces_knelpunt_kennisdelen	Inductief	Respondent geeft aan dat het delen van kennis met betrekking tot de (evidence-informed) onderwijsinnovatie binnen de instelling een knelpunt is
	proces_knelpunt_middelen	Inductief	Respondent geeft aan dat de hoeveelheid beschikbare middelen van invloed is op het EIOI proces en dat deze hoeveelheid wisselt per faculteit
	proces_knelpunt_onderwijslogistiek	Inductief	Respondent geeft aan dat onderwijslogistiek belemmerend is voor het EIOI-proces
	proces_knelpunt_opvattingdprof	Inductief	Respondent geeft aan dat de opvatting van wat docentprofessionalisering inhoudt belemmerend werkt voor het EIOI-proces op de instelling
	proces_knelpunt_regelgeving	Inductief	Respondent geeft aan dat regelgeving van de instelling een knelpunt is bij onderwijsinnovatie binnen de instelling

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_knelpunt_risicomijgendgedrag	Inductief	Respondent benoemt het risicomijgend gedrag omtrent (EI) onderwijsinnovatie dat de instelling vertoont als knelpunt
	proces_knelpunt_schaalvergroting	Inductief	Respondent geeft aan dat de schaalvergroting van het onderwijs de onderwijsinnovatie binnen de instelling belemmert
	proces_knelpunt_teweinigdelen	Inductief	Respondent is van mening dat er te weinig instellingsoverstijgend data en resultaten gedeeld worden als het gaat om EIOI
	proces_knelpunt_teweinigonderzoek	Inductief	Respondent geeft aan dat bij veel instellingen geen grondige evaluatie van onderwijsinnovatie plaatsvindt
	proces_knelpunt_tijd	Inductief	Respondent geeft aan dat (het gebrek aan) tijd een knelpunt is bij onderwijsinnovatie binnen de instelling
	proces_knelpunt_traagheid	Inductief	Respondent geeft aan dat het EI-proces traag is en dat als belemmering beschouwt
	proces_literatuuraanreiken	Inductief	Respondent geeft aan dat de onderwijskundigen binnen de instelling wetenschappelijke literatuur aanreiken waarop het curriculum gebaseerd wordt
	proces_nietaltijde	Inductief	Respondent geeft aan dat niet elke onderwijsinnovatie gepaard gaat met onderzoek
	proces_observaties	Inductief	Respondent geeft aan dat observeren onderdeel kan zijn van het EIOI-proces
	proces_onderliggendmechanisme	Inductief	Respondent geeft aan bij onderwijsinnovaties naar onderliggende mechanismen van het leerproces te kijken
	proces_onderwijskundigprobleem	Inductief	Respondent geeft aan dat onderwijsinnovatie uit dient te gaan van een onderwijskundig probleem
	proces_onderwijstechnononderzoek	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling onderwijstechnologisch onderzoek uitvoert

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_onderzoekinwisselendemate	Inductief	Respondent geeft aan dat het onderzoek dat naar het eigen onderwijs gedaan wordt wisselend in omvang en intensiteit is
	proces_onderzoeknaarhonours	Inductief	Respondent geeft aan dat er onderzoek gedaan wordt naar het onderwijs van het honoursprogramma
	proces_ontwikkelgerichtegedachte	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling van een ontwikkelgerichte gedachte uitgaat bij onderwijsinnovatie en niet van een lineair proces
	proces_owvisiebasis	Inductief	Respondent geeft aan dat de onderwijsvisie van de instelling de basis is waarop teruggegrepen wordt bij het onderwijsinnovatieproces
	proces_PDCA-cyclus	Inductief	Respondent geeft aan dat de PDCA-cyclus belangrijk is binnen de instelling
	proces_postdoc	Inductief	Respondent geeft aan dat er postdocs zijn die onderzoek doen naar het onderwijs binnen de instelling
	proces_reflectie	Inductief	Respondent geeft aan dat er samen met de betreffende opleiding tijdens het onderwijsinnovatieproces gereflecteerd wordt op het handelen
	proces_reflectielastig	Inductief	Respondent geeft aan dat de initiële reflectie op EIOI-trajecten met ICT soms lastig is
	proces_reflectieopvoorstel	Inductief	Respondent geeft aan dat er gereflecteerd wordt op het ingediende voorstel, samen met de indiener
	proces_rolvandocent	Inductief	Respondent benoemt iets over de rol van docenten in het EIOI-proces
	proces_samenwerken	Inductief	Respondent geeft aan dat opleidingen steeds meer bij elkaar gaan kijken met betrekking tot onderwijsinnovatie
	proces_teamleideraanspreken	Inductief	Respondent geeft aan dat docenten die willen innoveren allereerst hun teamleider daarover kunnen aanspreken
	proces_tool	Inductief	Respondent benoemt een ICT-tool die gebruikt wordt in het onderwijs binnen de instelling

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_triangulatie	Inductief	Respondent geeft aan dat er triangulatie plaatsvindt in onderzoek naar onderwijsinnovatie binnen de instelling
	proces_vacatures	Inductief	Respondent geeft aan dat er vacatures geplaatst worden voor onderzoek naar het eigen onderwijs
	proces_validatieonderzoek	Inductief	Respondent geeft aan dat er validatieonderzoek is of wordt gedaan naar een zelfontwikkeld evaluatie-instrument
	proces_verbetering_erkenning	Inductief	Respondent geeft aan dat erkenning voor het onderzoeken van het onderwijs het EI-onderwijsinnovatieproces op de instelling zou verbeteren
	proces_verbetering_experimentstatus	Inductief	Respondent geeft aan dat een experimentstatus het evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie op de instelling zou verbeteren
	proces_verbetering_ictocoaches	Inductief	Respondent geeft aan dat de inzet van ICTO-coaches het evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie op de instelling zou verbeteren
	proces_verbetering_internsmw	Inductief	Respondent geeft aan dat een betere interne samenwerking met de ondersteunende diensten het EIOI-proces binnen de instelling zou verbeteren
	proces_verbetering_meerontwikkelen	Inductief	Respondent geeft aan dat er meer ontwikkeld moet worden op het gebied van content, faciliteiten en trainingsprogramma's voor onderwijsinnovatie met ICT
	proces_verbetering_mindercontrole	Inductief	Respondent geeft aan dat minder controle op bestuurlijk niveau het EI-onderwijsinnovatieproces binnen de instelling zou bevorderen
	proces_verbetering_studentcentraal	Inductief	Respondent geeft aan dat de focus bij onderwijsinnovatie niet op de instelling zelf moet liggen, maar op de student en haar leerproces
	proces_verbetering_tijdvoordocent	Inductief	Respondent geeft aan dat meer tijd voor docenten het evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie op de instelling zou verbeteren

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	proces_voorstel	Inductief	Respondent geeft aan dat het onderwijs-innovatieproces begint met een voorstel vanuit docent of opleiding
	proces_vragenlijst	Inductief	Respondent geeft aan dat het afnemen van vragenlijsten (enquêtes) onderdeel kan zijn van het EIOI-proces
	proces_wederzijdsgesprek	Inductief	Respondent geeft aan dat een wederzijds gesprek onderdeel is van het EIOI-proces
	proces_wisselendecultuurfaculteit	Inductief	Respondent geeft aan dat per faculteit de cultuur omtrent EIOI erg verschilt en dat deze van invloed is op het EIOI proces
Kennis- infra- structuur	kennis_externkd_aanwezig	Inductief	Respondent geeft aan dat er aan externe kennisdeling gedaan wordt
	kennis_externkd_beperkt	Inductief	Respondent geeft aan dat de externe kennisuitwisseling rondom EIOI nog beperkt is
	kennis_externkd_congressen	Inductief	Respondent geeft aan dat er vanuit de instelling deelname is aan (internationale) congressen
	kennis_externkd_goodpractice	Inductief	Respondent geeft een goed voorbeeld van externe kennisuitwisseling
	kennis_externkd_landelijkeplatforms	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling deelneemt aan meerdere landelijke onderwijsplatforms
	kennis_externkd_nietbewust	Inductief	Respondent geeft aan dat er niet bewust externe kennisdeling plaatsvindt omtrent onderwijsinnovatie
	kennis_externkd_openaccesspub	Inductief	Respondent geeft aan dat een van de lectoren binnen de instelling altijd open access publiceert over onderwijsinnovatie
	kennis_externkd_ORD	Inductief	Respondent geeft aan dat er vanuit de instelling deelname is aan de Onderwijs Research Dagen

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	kennis_externkd_projecten	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling aan instellingsoverstijgende projecten deelneemt
	kennis_externkd_rvwd_duurzaamheid	Inductief	Respondent geeft aan dat duurzaamheid rondom instellingsoverstijgende kennisuitwisseling of samenwerking van groot belang is
	kennis_externkd_SURF-Fowd	Inductief	Respondent geeft aan dat er vanuit de instelling deelname is aan de SURF onderwijsdagen
	kennis_externkd_vakbladen	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling onderzoeksresultaten omtrent onderwijsinnovatie publiceert in vakbladen
	kennis_externkd_website	Inductief	Respondent geeft aan dat er verschillende openbaar toegankelijke websites zijn waarop vanuit de instelling kennis en good practices gedeeld worden
	kennis_externkd_welbehoefte	Inductief	Respondent geeft aan dat er wel behoefte is aan instellingsoverstijgende kennisuitwisseling omtrent EIOI
	kennis_externkd_wetart	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling onderzoeksresultaten omtrent onderwijsinnovatie publiceert in wetenschappelijke artikelen
	kennis_externsmw_aanslbestnetwerken	Inductief	Respondent geeft aan dat een kennisinfrastructuur omtrent EIOI zou moeten aansluiten bij bestaande netwerken en platforms
	kennis_externsmw_consortia	Inductief	Respondent geeft aan dat er samengewerkt wordt met andere instellingen middels consortia
	kennis_externsmw_drijfveer	Inductief	Respondent geeft aan dat bestaande landelijke platforms goed werken omdat deelnemers een bepaalde drijfveer hebben om mee te doen
	kennis_externsmw_focusbeteronderwijs	Inductief	Respondent geeft aan dat het verbeteren van het onderwijs de focus moet zijn bij instellingsoverstijgende kennisuitwisseling omtrent EIOI

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	kennis_externsmw_focusopgebruiker	Inductief	Respondent geeft aan dat de focus op de gebruiker (docent, student, onderzoeker) moet liggen bij instellingsoverstijgende kennisuitwisseling
	kennis_externsmw_geenbehoefte	Inductief	Respondent geeft aan dat er geen behoefte aan instellingsoverstijgende samenwerking is m.b.t. EIOI is
	kennis_externsmw_internationaal	Inductief	Respondent geeft aan dat er internationale samenwerkingsverbanden zijn
	kennis_externsmw_nietaanwezig	Inductief	Respondent geeft aan dat er geen sprake is van instellingsoverstijgende samenwerking op het gebied van EIOI
	kennis_externsmw_rvwd_communicatie	Inductief	Respondent geeft aan goede communicatie als randvoorwaarde voor instellingsoverstijgende samenwerking te zien
	kennis_externsmw_rvwd_faciliteren	Inductief	Respondent geeft aan dat bij deelname aan landelijke netwerken het faciliteren van dit netwerk en activiteiten daaromheen van belang is
	kennis_externsmw_rvwd_gezamenlijkedoelen	Inductief	Respondent geeft aan dat bij instellingsoverstijgende kennisuitwisseling gezamenlijke, concrete doelen gesteld moeten worden
	kennis_externsmw_rvwd_goodwill	Inductief	Respondent geeft aan goodwill als randvoorwaarde voor instellingsoverstijgende samenwerking te zien
	kennis_externsmw_rvwd_herkenbaarheid	Inductief	Respondent geeft aan dat de instellingsoverstijgende kennisuitwisseling gebaseerd moet zijn op herkenbare vraagstukken
	kennis_externsmw_rvwd_leerprocescentraal	Inductief	Respondent geeft aan dat (vraagstukken omtrent) het leerproces van docent en student centraal dienen te staan bij instellingsoverstijgende kennisuitwisseling omtrent EIOI
	kennis_externsmw_rvwd_nietabstract	Inductief	Respondent geeft aan dat instellingsoverstijgende kennisuitwisseling omtrent EIOI niet abstract van aard moet zijn

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	kennis_externsmw_rvwd_opendata	Inductief	Respondent geeft aan dat bij instellingsoverstijgende kennisuitwisseling er open acces gewerkt moet worden en dat data uit eigen onderzoek gedeeld moet worden
	kennis_externsmw_rvwd_problembased	Inductief	Respondent geeft aan dat de instellingsoverstijgende kennisuitwisseling problem-based moet zijn
	kennis_externsmw_rvwd_profiling	Inductief	Respondent geeft aan een heldere profilering als randvoorwaarde voor instellingsoverstijgende kennisuitwisseling te zien
	kennis_externsmw_rvwd_structureel	Inductief	Respondent geeft aan dat de instellingsoverstijgende kennisuitwisseling structureel van aard dient te zijn
	kennis_externsmw_rvwd_toegankelijk	Inductief	Respondent geeft aan dat instellingsoverstijgend gedeelde informatie toegankelijk en vindbaar moet zijn
	kennis_externsmw_SURFplatform	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling actief deelneemt aan het SURF platform
	kennis_externsmw_toolsuitwisselen	Inductief	Respondent geeft aan dat er een uitwisseling van tools is met andere hoger onderwijsinstellingen
	kennis_externsmw_versnellingsplan	Inductief	Respondent geeft aan dat er externe samenwerking plaatsvindt middels deelname aan het Versnellingsplan
	kennis_externsmw_welbehoefte	Inductief	Respondent geeft aan dat er wel behoefte aan instellingsoverstijgende samenwerking is m.b.t. EIOI is
	kennis_geeneioiactiviteiten	Inductief	Respondent geeft aan dat er geen specifieke activiteiten voor docenten zijn omtrent evidence-informed onderwijsinnovatie
	kennis_internkd_aanwezig	Inductief	Respondent geeft aan dat er sprake is van interne kennisdeling omtrent EIOI

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	kennis_in-ternkd_behoef-teaanverbetering	Inductief	Respondent geeft aan dat er behoefte is aan een betere kennisuitwisseling rondom EIOI binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_beperkt	Inductief	Respondent geeft aan dat de interne kennisdeling omtrent EIOI beperkt is
	kennis_in-ternkd_beperkt	Inductief	Respondent geeft aan dat de interne kennisuitwisseling rondom EIOI binnen de instelling nog beperkt is
	kennis_in-ternkd_blogs	Inductief	Respondent geeft aan dat er blogs geschreven worden over (opbrengsten van) onderwijsinnovatie binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_digitalefac	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling een digitale faculteit opgericht is, waarbij onderzoek gedaan wordt naar alle ICT-voorzieningen en tools binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_docentenplatform	Inductief	Respondent geeft aan dat er een platform is binnen de instelling waarbij docenten meten van elkaar kunnen leren over EIOI
	kennis_in-ternkd_e-handboek	Inductief	Respondent geeft aan dat de instelling een e-handboek ontwikkelt omtrent EIOI
	kennis_in-ternkd_filmpjes	Inductief	Respondent geeft aan dat er YouTube-filmpjes gemaakt worden waarin zaken m.b.t. onderwijsinnovatie uitgelegd worden
	kennis_in-ternkd_inspiratiesessies	Inductief	Respondent geeft aan dat er inspiratiesessies georganiseerd worden in het kader van (EIOI) binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_instituutsdagen	Inductief	Respondent geeft aan dat er instituutsdagen georganiseerd worden waarbij kennis omtrent EIOI uitgewisseld wordt
	kennis_in-ternkd_intervisie	Inductief	Respondent geeft aan dat er geregeld intervisie plaatsvindt onder deelnemers van het leerarrangement

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	kennis_in-ternkd_leerarrangement	Inductief	Respondent geeft aan dat er een leerarrangement voor onderwijsinnovatie wordt aangeboden binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_magazine	Inductief	Respondent geeft aan dat er intern kennis gedeeld wordt over EIOI middels een digitaal magazine
	kennis_in-ternkd_masterclass	Inductief	Respondent geeft aan dat er masterclasses georganiseerd worden omtrent (EIOI)
	kennis_in-ternkd_mondeling	Inductief	Respondent geeft aan dat er mondelinge kennisuitwisseling plaatsvindt
	kennis_in-ternkd_nieuwsbrief	Inductief	Respondent geeft aan dat er intern kennis gedeeld wordt over EIOI middels een digitale nieuwsbrief
	kennis_in-ternkd_onderwijsdag	Inductief	Respondent geeft aan dat er jaarlijks een interne onderwijsdag gehouden wordt, toegankelijk voor alle studenten en al het personeel
	kennis_in-ternkd_onderwijsonderzoeksfestival	Inductief	Respondent geeft aan dat er een jaarlijks onderwijsonderzoeksfestival plaatsvindt binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_ontwikkeelfestival	Inductief	Respondent geeft aan dat er een jaarlijks ontwikkelingsfestival plaatsvindt binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_podcast	Inductief	Respondent geeft aan dat er podcasts gemaakt worden over (opbrengsten van) onderwijsinnovatie binnen de instelling
	kennis_in-ternkd_portals	Inductief	Respondent geeft aan dat er portals ingericht zijn binnen de website van de instelling waarop informatie over good practices e.d. te vinden is
	kennis_in-ternkd_praatplaten	Inductief	Respondent geeft aan dat er praatplaten gemaakt worden om kennis te verspreiden

Categorie	Code	Inductief/ deductief	Betekenis code
	kennis_internkd_proftraject	Inductief	Respondent geeft aan dat er verschillende professionaliseringstrajecten zijn
	kennis_internkd_seminars	Inductief	Respondent geeft aan dat er seminars georganiseerd worden in het kader van (EI)OI binnen de instelling
	kennis_internkd_training	Inductief	Respondent geeft aan dat er trainingen omtrent EIOI worden gegeven
	kennis_internkd_website	Inductief	Respondent geeft aan dat good practices via een website gedeeld worden
	kennis_internkd_workshop	Inductief	Respondent geeft aan dat er workshops gegeven worden omtrent (evidence-informed) onderwijsinnovatie
	kennis_internsmw_aanwezig	Inductief	Respondent geeft aan dat er sprake is van interne samenwerking rondom EIOI
	kennis_internsmw_belangcommunicatie	Inductief	Respondent geeft aan dat de onderlinge communicatie erg van belang is voor het EIOI-proces
	kennis_internsmw_beperkt	Inductief	Respondent geeft aan dat de interne samenwerking rondom EIOI beperkt is
	kennis_internsmw_evaluatieoz	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling gezamenlijk aan evaluatieonderzoek gewerkt wordt
	kennis_internsmw_goodpractice	Inductief	Respondent geeft een voorbeeld van samenwerking met betrekking tot (evidence-informed) onderwijsinnovatie binnen de instelling
	kennis_internsmw_itafdeling	Inductief	Respondent geeft aan dat er binnen de instelling samenwerking is met de IT-afdeling

Bijlage 3. Overzicht categorieën, subcategorieën en codes

Overzicht subcategorieën en codes

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
Visie op EIOI	Visie op (EI)OI	visie_activerendonderwijs visie_behoefteaanvisie visie_dimensies visie_EIOIvisieinwording visie_focusopmidwd visie_gebrekaanoverzicht visie_geenverandering visie_geenvisieopeioi visie_geenvisieopoi visie_gepersonaliseerdonderwijs visie_hoogleraar visie_hrbeleid_belemmerend visie_ictalsmiddel visie_innovatiedoelstelling visie_kwaliteitleerproces visie_kwaliteitsafspraken visie_meerproactiefbegeleiden visie_meersturingnodig visie_misstatement visie_onderzoeksgroep visie_owkvisiesummier visie_pijlers visie_profvsoi visie_regelgevingbelemmerend visie_strategischplan visie_watisEI visie_welvisieopeioi

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
	Onderwijsvisie (algemeen)	visie_aansluiting_aanwezig visie_aansluiting_gedeeltelijk visie_aansluiting_tijdnodig visie_aansluiting_urgentienodig visie_cocreatiewerkv visie_flexibelonderwijs visie_identiteit visie_innovatiefleren visie_kleinschalig visie_kwaliteit visie_leergemeenschap visie_onderwijsvisiealgemeen visie_owkvisie visie_studentbinding visie_studentcentraal visie_studentcontact
	Uitspraak 1: experimenteren	visie_uitspr1_agilewerken visie_uitspr1_experimentgrootte visie_uitspr1_goodpractice visie_uitspr1_lerenvanexperimenteren visie_uitspr1_welvantoepassing
	Uitspraak 2: geen innovatie zonder onderzoek	visie_uitspr2_deelsvantoepassing visie_uitspr2_eestimuleren visie_uitspr2_goodpractice visie_uitspr2_nietvantoepassing visie_uitspr2_publiceren visie_uitspr2_vanzelfsprekend visie_uitspr2_welvantoepassing
Middelen en voorwaarden	Budget	midvwd_budget_centraal midvwd_budget_comenius midvwd_budget_facultair midvwd_budget_instituut midvwd_budget_kwaliteitsgelden midvwd_budget_profuren midvwd_budget_projecten midvwd_proeftuinen midvwd_vouchers midvwd_welinternbudgetoi

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
	Faciliteiten en ondersteuning	midvwd_centrumTEL midvwd_docenttrainingen midvwd_eadviseurs midvwd_ECO midvwd_EDH midvwd_expertgroep midvwd_expertisegebieden midvwd_expertiseniveau_goed midvwd_expertisevanbuitenaf midvwd_hogeschoolbredeondersteuning midvwd_hoogleraar midvwd_ictocoach midvwd_kcLENI midvwd_kenniscentra midvwd_kenniscentrumtalentontwikkeling midvwd_kerntainers midvwd_LEARNacademy midvwd_lectoraat midvwd_onderstdatamanagement midvwd_onderstgoedvindbaar midvwd_onderwijsadviseurs midvwd_onderwijskundigen midvwd_onderwijswerkplaats midvwd_OOadviseurs midvwd_OWW midvwd_rha midvwd_TIPS midvwd_tlc midvwd_TLN midvwd_tools midvwd_trainthetrainer midvwd_ULOcourse midvwd_vorzieninbehoefte midvwd_werkplaatsolt

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
	Onderwijskundig leiderschap	midvwd_owkleiderschap_aanwezig midvwd_owkleiderschap_beginnend midvwd_owkleiderschap_changeagents midvwd_owkleiderschap_cvb midvwd_owkleiderschap_deans midvwd_owkleiderschap_docenten midvwd_owkleiderschap_expertisegebied midvwd_owkleiderschap_facniveau midvwd_owkleiderschap_lector midvwd_owkleiderschap_lectoraat midvwd_owkleiderschap_netwerk midvwd_owkleiderschap_proftraject midvwd_owkleiderschap_stafdirecteur
	Projecten en programma's	midvwd_blendedlearningtraject midvwd_multidisprogrOI midvwd_progrAOS midvwd_progrOI midvwd_progroimetict midvwd_progrvevio
Proces	Onderzoek	proces_(werk)student proces_aansluitingoioponderwijsvisie proces_actieonderzoek proces_afdelingOO proces_afstemmingopleerdoelen proces_bespreking proces_bredebenadering proces_contextduiden proces_docentdoener proces_docentengemotiveerd proces_ECOaanspreekpunt proces_effectmeten proces_eioi_beginnendefase proces_eioi_promovendi proces_evalueren proces_evaluerenwaardevol proces_flankerendonderzoek proces_geenuitgebroidonderzoeknaartool proces_hogeschoolbreedonderzoek proces_infouiteerderonderzoek proces_innovatieswisselendniveau proces_interviews proces_intrinsiekemotivatie proces_invloedowmanager proces_literatuuraanreiken

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
		proces_nietaltijdei proces_observaties proces_onderliggendmechanisme proces_onderwijskundigprobleem proces_onderwijstechnonderzoek proces_onderzoekinwisselendemate proces_onderzoeknaarhonours proces_ontwikkelgerichtegedachte proces_owvisiebasis proces_PDCAcyclus proces_postdoc proces_reflectie proces_reflectieopvoorstel proces_rolvandocent proces_samenwerken proces_teamleideraanspreken proces_tool proces_triangulatie proces_vacatures proces_validatieonderzoek proces_voorstel proces_vraaggestuurd proces_vragenlijst proces_wederzijdsgesprek proces_wisselendecultuurfaculteit
	Good practices	proces_eicurriculumvernieuwing proces_goodpractice proces_hogeschoolbreedOI
	Knelpunten	proces_andersdanfysiekonderwijs proces_knelpunt_aantalopleidingen proces_knelpunt_achterbanmeekrijgen proces_knelpunt_adhoc proces_knelpunt_beperkingtools proces_knelpunt_communicatiebestuur proces_knelpunt_cultuurinstelling proces_knelpunt_detailistischbeleid proces_knelpunt_digivaardighedendocent proces_knelpunt_eindkwalificaties proces_knelpunt_faciliteiten proces_knelpunt_focusoptool proces_knelpunt_geeninfrastructuur proces_knelpunt_interessestudent

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
		proces_knelpunt_kennisdelen proces_knelpunt_middelen proces_knelpunt_onderwijslogistiek proces_knelpunt_opschalen proces_knelpunt_opvattingdprof proces_knelpunt_regelgeving proces_knelpunt_risicomijdendehouding proces_knelpunt_schaalvergroting proces_knelpunt_teweinigdelen proces_knelpunt_teweinigonderzoek proces_knelpunt_tijd proces_knelpunt_traagheid proces_reflectielastig
	Verbetering	proces_beterevalueren proces_beteronderbouwen proces_verbetering_erkenning proces_verbetering_experimenteerruimte- vergroten proces_verbetering_experimentstatus proces_verbetering_ictocoaches proces_verbetering_internsmw proces_verbetering_meerontwikkelen proces_verbetering_mindercontrole proces_verbetering_studentcentraal proces_verbetering_tijdvoordocent

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
Kennis- infrastructuur	Interne kennisuitwisseling	kennis_internkd_aanwezig kennis_internkd_behoefteaanverbetering kennis_internkd_beperkt kennis_internkd_blogs kennis_internkd_digitalefac kennis_internkd_docentenplatform kennis_internkd_e-handboek kennis_internkd_filmpjes kennis_internkd_geeneioactiviteiten kennis_internkd_inspiratiesessies kennis_internkd_instituutsdagen kennis_internkd_intervisie kennis_internkd_leerarrangement kennis_internkd_magazine kennis_internkd_masterclass kennis_internkd_mondeling kennis_internkd_nieuwsbrief kennis_internkd_onderwijsdag kennis_internkd_onderwijsonderzoeksfestival kennis_internkd_ontwikkelfestival kennis_internkd_podcast kennis_internkd_portals kennis_internkd_praatplaten kennis_internkd_proftraject kennis_internkd_seminars kennis_internkd_training kennis_internkd_website kennis_internkd_workshops
	Externe kennisuitwisseling	kennis_externkd_aanwezig kennis_externkd_beperkt kennis_externkd_congressen kennis_externkd_goodpractice kennis_externkd_landelijkeplatforms kennis_externkd_nietbewust kennis_externkd_openaccesspub kennis_externkd_ORD kennis_externkd_projecten kennis_externkd_rvwd_duurzaamheid kennis_externkd_rvwd_problembased kennis_externkd_SURFowd kennis_externkd_vakbladen kennis_externkd_website kennis_externkd_welbehoefte kennis_externkd_wetart

Categorie	Subcategorie	Codes die onder subcategorie vallen
	Interne samenwerking	kennis_internsmw_aanwezig kennis_internsmw_belangcommunicatie kennis_internsmw_beperkt kennis_internsmw_evaluatieoz kennis_internsmw_goodpractice kennis_internsmw_inontwikkeling kennis_internsmw_itafdeling
	Externe samenwerking	kennis_externsmw_consortia kennis_externsmw_drijfveer kennis_externsmw_geenbehoefte kennis_externsmw_internationaal kennis_externsmw_nietaanwezig kennis_externsmw_rwwd_aanslbestnetwerken kennis_externsmw_rwwd_communicatie kennis_externsmw_rwwd_faciliteren kennis_externsmw_rwwd_financiering kennis_externsmw_rwwd_focusbeteronderwijs kennis_externsmw_rwwd_focusopgebruiker kennis_externsmw_rwwd_gezamenlijkedoelen kennis_externsmw_rwwd_goodwill kennis_externsmw_rwwd_herkenbaarheid kennis_externsmw_rwwd_leerprocescentraal kennis_externsmw_rwwd_nietabstract kennis_externsmw_rwwd_opendata kennis_externsmw_rwwd_profilering kennis_externsmw_rwwd_structureel kennis_externsmw_rwwd_toegankelijk kennis_externsmw_SURFplatform kennis_externsmw_toolsuitwisselen kennis_externsmw_versnellingsplan kennis_externsmw_welbehoefte

Bijlage 4. Beslisregels

Categorie	Welke uitspraken in deze categorie
Visie	Uitspraken over zaken als missie en visie maar ook uitspraken die gerelateerd zijn aan de cultuur van de instelling vallen binnen deze categorie. Deze uitspraken zijn veelal gericht op het macroniveau en daarmee gelinkt aan het beleid (al dan niet formeel vastgelegd) van de instelling.
Middelen en voorwaarden	Uitspraken over faciliteiten, budget en ondersteuning vallen onder deze categorie, evenals uitspraken over onderwijskundig leiderschap op het gebied van evidence-informed werken. Deze zaken zijn gelinkt aan het mogelijk maken van evidence-informed werken aan onderwijsinnovatie binnen de instelling.
Proces	Uitspraken direct gerelateerd aan het proces rondom evidence-informed onderwijsinnovatie vallen onder deze categorie. Het gaat hierbij om uitspraken over werkwijzen. Hieronder vallen ook zaken als knelpunten en good practices.
Kennis-infrastructuur	Uitspraken gerelateerd aan het uitwisselen en ontvangen van kennis (zowel binnen de instelling als instellingsoverstijgend) vallen onder deze categorie. Ook uitspraken over samenwerking, zowel intern als extern, horen daarbij.

Het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT is een vierjarig programma van SURF, Vereniging Hogescholen en de VSNU dat inzet op het samenbrengen van initiatieven, kennis en ervaringen en snel en concreet aan de slag gaan met kansen voor het hoger onderwijs. Dit gebeurt in acht verschillende 'zones'. De zone Evidence-Informed stimuleert onderwijsprofessionals, zoals docenten, praktijkonderzoekers, ICTO- en onderwijscoaches, om op een evidence-informed manier te werken. Om dat te realiseren werkt de zone onder andere aan een kennisinfrastructuur om het makkelijker te maken bestaande en nieuwe kennis en ervaringen te delen.

Meer informatie en onze publicaties vind je op
www.versnellingsplan.nl